

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **finanse i rachunkowość**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa w Siedlcach

Data przeprowadzenia wizytacji: **19-20 grudnia 2020 r.**

Warszawa, 2020

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	9
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	25
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	34
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	38
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	41
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	43
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	46
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	48
Zalecenia	51
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	51
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyna, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Jerzy Węclawski, ekspert PKA
2. dr Ewa Kulińska-Sadłocha, członek PKA
3. Partyk Lisiecki, ekspert ds. studenckich
4. Dominik Postaremczak, ekspert ds. pracodawców
5. Magdalena Pawłowska, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość w Collegium Mazovia Innowacyjnej Szkole Wyższej w Siedlcach na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. Pierwsza ocena programowa odbyła się w terminie 4-5 stycznia 2015 r. (uchwała nr 184/2015 z dnia 9 kwietnia 2015 r.). PKA po raz drugi oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Wizytacja została przeprowadzona w trybie zdalnym zgodnie z obowiązującą procedurą za pomocą platformy MS Teams.

Zespół oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za praktyki, a także z przedstawicielami Samorządu Studenckiego, Biura Karier oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano uwagi, o których przewodniczący zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	profil praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse (80%) nauki o zarządzaniu i jakości (20%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	960 godzin 32 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	finanse i rachunkowość przedsiębiorstw finanse jednostek samorządu terytorialnego	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	136
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	1883
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	67,7
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	-	151,5
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	-	75

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Wydział Nauk Stosowanych jest jednym z trzech wydziałów w strukturze organizacyjnej Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa, prowadzi kształcenie na kierunku finanse i rachunkowość na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym (Uchwała Senatu nr 44/2012), na studiach niestacjonarnych. Kształcenie na ocenianym kierunku na studiach pierwszego stopnia prowadzone jest od roku 2005 na podstawie decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DSW-3-4003-MP573/05. Obowiązujące od roku akademickiego 2019/2020 efekty uczenia się na kierunku finanse i rachunkowość, w ramach doskonalenia efektów uczenia się, zostały przyjęte uchwałą nr 6/2019 Senatu CMISW z dnia 31 maja 2019 r.

Koncepcja kształcenia kierunku finanse i rachunkowość jest zorientowana na kandydatów zainteresowanych związaniem swojej ścieżki zawodowej z szeroko pojętym środowiskiem finansów, chcących podjąć po ukończeniu studiów pracę na stanowiskach kierowniczych i wykonawczych w jednostkach administracji publicznej, w instytucjach sektora finansowego, biurach rachunkowych oraz przedsiębiorstwach różnego typu prowadzących samodzielną gospodarkę finansową. Absolwent kierunku finanse i rachunkowość potrafi identyfikować i analizować zjawiska ekonomiczne, posiada także przygotowanie do prowadzenia działalności gospodarczej. Kierunek finanse i rachunkowość i realizowany profil studiów odpowiada oczekiwaniom lokalnego środowiska przedsiębiorców i menedżerów oraz władz lokalnych.

Koncepcja i cele kształcenie na kierunku finanse i rachunkowość są zgodne ze Strategią Uczelni na lata 2012-2020, która zakłada m.in. "– Kształcenia kadr dla przyszłości – Uczelnia przekazuje uniwersalną, profesjonalną i aktualną wiedzę oraz kształci umiejętności elastycznego dostosowywania się do zmiennych warunków otoczenia gospodarczego. (...) – Budowę społeczeństwa wiedzy – Uczelnia rozwija kapitał społeczny Mazowsza i Ziemi Siedleckiej poprzez kształtowanie postaw obywatelskich, popularyzację wiedzy oraz działalność społecznie użyteczną." Kierunek finanse i rachunkowość w swoich założeniach wpisuje się w te cele, gdyż kształci specjalistów w zakresie finansów i rachunkowości, którzy zasilają kadry administracji publicznej i samorządowej oraz różnych instytucji sektora finansowego i biznesowego głównie w regionie Siedlec. Taki profil kształcenia – jak wynika z opinii interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców – jest w regionie pożądany i zgodny z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Kształcenie na kierunku finanse i rachunkowość dla cyklu rozpoczętego od roku akademickiego 2020/2021 prowadzone jest na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym, w specjalnościach: finanse i rachunkowość przedsiębiorstw oraz finanse jednostek samorządu terytorialnego. Dobór specjalności jest właściwy. Każda ze specjalności obejmuje zakres zagadnień bezpośrednio związanych z efektami ocenianego kierunku i odpowiada potrzebom zarówno biznesu jak i administracji samorządowej.

Koncepcja kształcenia jest osadzona w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse. Drugą dyscypliną, do której przypisano kierunek oraz efekty uczenia się są nauki o zarządzaniu i jakości. Zakładane umiejętności absolwenta, w tym posługiwania się współczesnym specjalistycznym oprogramowaniem finansowym, pozwala uznać, iż koncepcja kształcenia uwzględnia postęp w zakresie działalności zawodowej związanej z finansami.

Przy tworzeniu programu studiów dla kierunku finanse i rachunkowość uczelnia bierze pod uwagę sugestie i wskazówki interesariuszy zewnętrznych (np. lokalni przedstawiciele pracodawców, instytucje otoczenia społeczno-gospodarczego) i wewnętrznych (Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, Przewodniczący Parlamentu Studenckiego, Dziekan Wydziału, kierownicy katedr i innych komórek organizacyjnych Uczelni, np. Kierownik Działu Dydaktyki). Mając na względzie współpracę Uczelni w tworzeniu oferty edukacyjnej z interesariuszami zewnętrznymi, tj. lokalnym środowiskiem gospodarczym i społecznym, przy równocześnie aktywnie prowadzonym monitoringu potrzeb rynku pracy) można stwierdzić, że koncepcja kształcenia i cele kształcenia uwzględniają potrzeby rynku pracy, jak również postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla ocenianego kierunku.

Merytoryczną opiekę nad ocenianym kierunkiem pełni Dziekan Wydziału Nauk Stosowanych.

Kierunek studiów – jak wspomniano – został przyporządkowany do dyscypliny ekonomia i finanse (80% ECTS), jako wiodącej oraz nauk o zarządzaniu i jakości (20% ECTS), jako dyscypliny dodatkowej. Takie przyporządkowanie i proporcje rozkładu punktów ECTS jest prawidłowe i znajdują odpowiednie odzwierciedlenie w treści efektów uczenia się.

Dla ocenianego kierunku studiów przyjęto zgodnie z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji efekty uczenia się w zakresie wiedzy (15), umiejętności (14) oraz kompetencji społecznych (7). Efekty uczenia się w zakresie wiedzy uwzględniają jej głębię oraz kontekst w ujęciu przyjętym w Polskiej Ramie Kwalifikacji. Efekty w zakresie wiedzy przewidują poznanie i zrozumienie przez absolwentów zjawisk gospodarczych i czynników je kształtujących, nabycie wiedzy dotyczącej organizacji systemu finansowego, funkcjonowania rynków finansowych, zarządzania finansami przedsiębiorstw i instytucji, organizacji i finansowania podmiotów gospodarczych i instytucji, systemów podatkowych, usług i operacji bankowych, ubezpieczeń majątkowych i życiowych, rachunkowości podmiotów gospodarczych, procesów integracji w sektorze finansowym. Efekty uczenia się zakładają poznanie przez absolwenta technik gromadzenia informacji o zjawiskach finansowych, metod i narzędzi badania i analizy zjawisk finansowych, zasad przeprowadzania analiz ekonomicznych i finansowych oraz sposobów podejmowania decyzji finansowych. Absolwent nabywa również wiedzę w zakresie rozwiązań informatycznych, niezbędną w pracy na stanowiskach związanych z finansami oraz do funkcjonowania w społeczeństwie.

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności przewidują nabycie zdolności wykorzystania nabytej wiedzy, zdolności do komunikowania się oraz organizacji pracy i uczenia się. Zakłada się, że absolwent ocenianego kierunku potrafi dokonywać obserwacji, interpretacji i pogłębionej analizy zjawisk i procesów finansowych zachodzących w przedsiębiorstwach i w gospodarce, potrafi posługiwać się odpowiednio dobranymi metodami badawczymi oraz technikami i narzędziami analitycznymi, potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę do realizacji różnych zadań w pracy zawodowej i proponować rozwiązania problemów decyzyjnych, potrafi oceniać ryzyka związane z działalnością gospodarczą i konsekwencje podejmowanych decyzji, potrafi formułować własne opinie na temat problemów finansowych, wypowiadać się w mowie i piśmie w sposób klarowny i spójny w kwestiach dotyczących zagadnień finansowych. Efekty w zakresie umiejętności zakładają w szczególności, że absolwent posługuje się językiem obcym na poziomie biegłości B2 według kryteriów Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy.

Efekty w zakresie kompetencji społecznych nastawione są na kształtowanie zdolności do dokonywania oceny zjawisk i zdarzeń społeczno-gospodarczych oraz odpowiedzialności w działalności zawodowej, samooceny własnych kompetencji, rozumienia potrzeby propagowania postaw przedsiębiorczych, potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, docenia znaczenie posiadanej wiedzy dla utrzymania i rozwoju więzi w środowiskach społecznych.

Kierunkowe efekty uczenia się zostały uszczegółowione w sylabusach w odniesieniu do wszystkich zajęć ujętych w programie kształcenia. Efekty szczegółowe zostały sformułowane w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Są one odpowiednio rozwinięte i zapewniają pokrycie wszystkich efektów kierunkowych. Stopień ich uszczegółowienia jest właściwy. Kierunkowe i szczegółowe efekty uczenia się zostały określone w sposób realistyczny i są możliwe do osiągnięcia przez absolwentów poprzez pełną realizację programu studiów. Sformułowano je z zastosowaniem terminologii i języka przyjętego w dyscyplinach nauki, do których przyporządkowano kierunek studiów. Ich treść odpowiada aktualnemu stanowi wiedzy w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse. Jest także w niezbędnym stopniu uzupełniana przez właściwie dobrane elementy wiedzy z zakresu dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości. W sposób prawidłowy opisują kwalifikacje zawodowe wymagane od absolwenta kierunku finanse i rachunkowość na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Efekty uczenia się są dostosowane w szczególności do wymagań odnośnie kompetencji księgowego, menedżera i analityka finansowego. Powinny być one zrozumiałe dla interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Są opisane w sposób konkretny i przejrzysty, przez co dają podstawy do stworzenia systemu skutecznej weryfikacji ich osiągnięcia oraz dokonania oceny stopnia osiągnięcia. Tak określone efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi dla ocenianego kierunku studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1³(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość wpisuje się w Strategię Uczelni na lata 2012–2020, która zakłada m.in. kształcenie kadr dla przyszłości – Uczelnia przekazuje uniwersalną, profesjonalną i aktualną wiedzę oraz kształci umiejętności elastycznego dostosowywania się do zmiennych warunków otoczenia gospodarczego. Mieści się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Opracowując programy studiów dla kierunku finanse i rachunkowość brano pod uwagę sugestie i wskazówki interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Koncepcja kształcenia jest zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Kierunek studiów został przyporządkowany do dyscypliny wiodącej i dyscypliny dodatkowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Efekty uczenia się zostały sformułowane prawidłowo w odniesieniu do pierwszego stopnia studiów o profilu praktycznym. Przewidują powiązanie ze wszystkimi charakterystykami kwalifikacji określonymi dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Odzwierciedlają aktualny stan wiedzy i jej praktycznego zastosowania w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Są w niezbędnym zakresie dostosowane do wymagań rynku pracy w obszarach działalności zawodowej zakładanej dla absolwentów. Przyjęty został efekt w zakresie umiejętności komunikowania się w języku obcym. Kierunkowe, także stanowiące ich rozwinięcie szczegółowe efekty uczenia się, pozwalają na stworzenie skutecznego systemu weryfikacji i oceny osiągnięcia ich przez studentów.

³W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Aktualnie realizowany program studiów na kierunku finanse i rachunkowość został wprowadzony Uchwałą nr 19/2020 Senatu Collegium Mazovia z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany programu studiów na kierunku finanse i rachunkowość – studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym na Wydziale Nauk Stosowanych.

Program studiów ujmując zajęcia w trzy moduły – moduł ogólny, moduł kierunkowy podstawowy, moduł kierunkowy zawodowy. Moduł ogólny obejmuje zajęcia obligatoryjne oraz fakultatywne. Do pierwszej grupy należą: *inicjatywa gospodarcza, bibliologia i informatologia oraz ochrona własności intelektualnej*. W ramach modułu ogólnego realizowany jest także lektorat z języka obcego. Natomiast do zajęć fakultatywnych należą: *psychologia w zarządzaniu, profil osobowości w koncepcji LLL, kreatywność i innowacyjność, socjologia biznesu, kompendium personalne, historia gospodarcza, wikinomia, psychologia w biznesie, sieci społeczne, kapitał społeczny, zaufanie społeczne, polityka społeczna, komunikacja z elementami negocjacji, mediacje i arbitraż*. Studenci zobowiązani są do dokonania wyboru siedmiu z tych przedmiotów.

Moduł kierunkowy podstawowy obejmuje zajęcia z zakresu metod ilościowych, ekonomii, finansów, prawa i jest realizowany w ramach przedmiotów: *matematyka, statystyka, ekonometria, mikro- i makroekonomia, podstawy rachunkowości, podstawy prawa dla ekonomistów, prawo pracy oraz finanse*.

Moduł kierunkowy zawodowy obejmuje następujące przedmioty: *matematyka finansowa, analiza finansowa, rachunkowość finansowa, kapitał ludzki w organizacji, rynki finansowe, finanse publiczne, finanse przedsiębiorstwa, podstawy zarządzania, bankowość, ubezpieczenia gospodarcze*. W ramach tego modułu ujęte jest także seminarium dyplomowe oraz blok przedmiotów specjalnościowych. Program kształcenia obowiązujący od roku akademickiego 2020/2021 przewiduje możliwość wyboru jednej z dwóch specjalności: *finanse i rachunkowość przedsiębiorstw* oraz *finanse jednostek samorządu terytorialnego*. Obydwie specjalności zostały uruchomione. W ramach każdej ujętych jest 8 przedmiotów. Na specjalności *finanse i rachunkowość przedsiębiorstw* są to: *komputerowe techniki w rachunkowości, sprawozdawczość finansowa, międzynarodowe standardy w rachunkowości i rewizji finansowej, rachunkowość zarządcza, bankowość detaliczna, analizy giełdowe, prawo handlowe, międzynarodowe prawo podatkowe*. Natomiast na specjalności *finanse samorządu terytorialnego*: *samorząd terytorialny, gospodarka finansowa gmin i innych szczebli administracji, dochody i wydatki jednostek samorządowych, pozyskiwanie i wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania, rachunkowość budżetowa i sprawozdawczość, finansowanie przedsięwzięć rozwojowych, zarządzanie finansami JST, analiza i ocena sytuacji finansowej JST*.

Treści programowe ujęte w programie kształcenia kierunku finanse i rachunkowość w pełni odpowiadają dyscyplinom, do których został on przyporządkowany oraz uwzględniają zastosowania odpowiadającej im wiedzy w praktycznym funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych i instytucji, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień finansowych. Treści te uwzględniają w niezbędnym zakresie i proporcjach aktualny stan wiedzy z zakresu dyscypliny wiodącej i dodatkowej. Treści programowe są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się i zapewniają ich osiągnięcie. Obejmują one kompleksowy zakres wiedzy i umiejętności stanowiących podstawę wykształcenia specjalistów z zakresu finansów na poziomie studiów pierwszego stopnia. W zakresie kształcenia specjalnościowego pozwalają na ukształtowanie kwalifikacji zawodowych odpowiadających efektom uczenia się przyjętym dla tej grupy zajęć.

Studia na kierunku finanse i rachunkowość trwają 3 lata (6 semestrów) i prowadzone są aktualnie tylko w formie studiów niestacjonarnych. Nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS dla całego procesu kształcenia wynosi łącznie 180. Jest on równomiernie rozłożony we wszystkich semestrach, po 30 ECTS w każdym, co pozwala na właściwe obciążenie studentów nakładem pracy niezbędnym do uzyskania założonych efektów uczenia się. Jeden punkt ECTS odpowiada przy tym efektom uczenia się, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy. Liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez uczelnię zgodnie z planem studiów (godziny kontaktowe) oraz jego indywidualną pracę.

Moduł ogólny obejmuje łącznie 29 godz. zajęć obligatoryjnych, do których przypisano 5 punktów ECTS oraz 50 godz. (8 ECTS) zajęć fakultatywnych. W ramach tego modułu ujęty jest także lektorat języka obcego w wymiarze 80 godzin (6 ECTS). Moduł kierunkowy podstawowy składa się z zajęć w łącznym wymiarze 316 godzin kontaktowych (56 ECTS). Natomiast na moduł kierunkowy zawodowy przewidziano zajęcia w łącznym wymiarze 280 godzin, którym przyporządkowano 44 punkty ECTS. W tym module ujęty jest także blok przedmiotów specjalnościowych realizowanych w wymiarze 136 godzin kontaktowych (18 ECTS) oraz seminarium dyplomowe (32 godziny i 11 ECTS).

Tak określony czas trwania studiów mierzony liczbą semestrów i godzin zajęć dydaktycznych oraz nakład pracy studentów mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również czas przeznaczony na poszczególne grupy zajęć i nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do nich są oszacowane prawidłowo i zapewniają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się.

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia obejmują łącznie 1883 godziny. Odpowiada im szacunkowy nakład pracy wyrażany w punktach ECTS w wysokości 67,7, co stanowi 37,6% ogólnej puli punktów ECTS uzyskiwanych w całym procesie kształcenia. Biorąc pod uwagę, że studia na ocenianym kierunku prowadzone są wyłącznie w formie niestacjonarnej, jest to zgodne z obowiązującymi przepisami.

Zajęcia są prowadzone w formie wykładów, ćwiczeń audytoryjnych, ćwiczeń laboratoryjnych, warsztatów, ćwiczeń terenowych, w których ramach realizowane są wyjazdy studyjne, seminariów dyplomowych oraz praktyk. Na wykłady przypada 321 godzin. Są one prowadzone dla całego rocznika, w grupach do 140 studentów. W formie wykładów prowadzone są głównie zajęcia w ramach modułu kierunkowego podstawowego i zawodowego.

Ćwiczenia prowadzone są w kilku formach: ćwiczeń audytoryjnych, ćwiczeń laboratoryjnych, warsztatów oraz ćwiczeń terenowych. Łącznie przypada na nie 1562 godziny zajęć kontaktowych. Ćwiczenia audytoryjne prowadzone są w grupach do 40 studentów, laboratoryjne w grupach do 25 studentów, a warsztaty w grupach do 20 studentów. Ćwiczenia terenowe realizowane w grupach do 15 osób i mają formę wyjazdów studyjnych do przedsiębiorstw lub instytucji otoczenia

gospodarczego odbywających się pod nadzorem nauczyciela akademickiego. Seminaria (32 godz.) odbywają się w grupach od 5 do 12 osób, natomiast lektoraty (80 godz.) prowadzone są w grupach od 15 do 25 osób.

Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów prowadzone są na ocenianym kierunku studiów w wymaganym przepisami zakresie, z zastosowaniem różnorodnych, prawidłowo dobranych form oraz w grupach o liczebności umożliwiających osiągnięcie założonych efektów uczenia się.

Sekwencja przedmiotów ujęta w planie studiów przewiduje ich realizację w kolejności od zajęć przekazujących wiedzę ogólną i kształtujących podstawowe umiejętności, poprzez zajęcia kierunkowe do zajęć obejmujących wiedzę i umiejętności specjalistyczne. Treści programowe i kształtowane umiejętności ujęte w zajęciach realizowanych w dalszej kolejności odwołują się do przekazanych i nabytych w ramach zajęć wcześniejszych. Taka kolejność realizacji zajęć jest prawidłowa i pozwala na osiągnięcie efektów uczenia się założonych dla poszczególnych przedmiotów i całych studiów.

Zajęcia do wyboru występują we wszystkich modułach kształcenia. W module ogólnym przyporządkowano im 14 punktów ECTS, w tym jest lektorat języka obcego (6 ECTS). Studenci mają do wyboru jeden z następujących języków: angielski, niemiecki, rosyjski. Wybór zależy od języka zdawanego na maturze i jest jego kontynuacją na studiach. W module kierunkowym zawodowym do zajęć do wyboru należą seminarium dyplomowe, warsztaty z praktykami, projektowanie przedsięwzięć, wyjazd studyjny, praktykę zawodową kierunkową, praktykę zawodową dyplomową z łączną liczbą 43 punktów ECTS oraz blok zajęć specjalnościowych (18 ECTS). W całym programie studiów na zajęcia do wyboru przypada łącznie 75 punktów ECTS, co stanowi 41,7% ich łącznej liczby przyjętej dla ocenianego kierunku studiów. Spełniony jest tym samym określony w przepisach wymóg przypisania im nie mniej niż 30% liczby punktów ECTS.

Umiejętności praktyczne kształtowane są zarówno w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, jak i w ramach samokształcenia. W ramach całego programu studiów zajęcia te obejmują łącznie 1602 godziny kontaktowe i 151,5 punktów ECTS. Umiejętności praktyczne kształtowane są w ramach wszystkich modułów kształcenia. W ramach modułu ogólnego przypada na nie 19 ECTS, podstawowego 42,8 ECTS, kierunkowego zawodowego 89,7 ECTS. Szczególne znaczenie dla kształtowania umiejętności praktycznych mają ujęte w programie kształcenia praktyki, do których przypisano 32 ECTS. W ramach praktyki zawodowej dyplomowej odbywanej przez studentów pod kierunkiem nauczycieli akademickich (promotorów) w podmiotach gospodarczych i instytucjach nie tylko nabywają oni umiejętności praktyczne, ale także pozyskują materiały źródłowe do prac licencjackich. Warsztaty z praktykami to forma praktyk prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym. Praktyka realizowana w formie projektowania przedsięwzięć ma charakter zajęć projektowych, w których ramach studenci mają za zadanie wykorzystać posiadaną wiedzę do opracowania projektu z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej lub zarządzania jednostką publiczną. Biorąc pod uwagę przewidziane dla absolwentów ocenianego kierunku studiów zawody można uznać, że znaczna część wskazanych przez Uczelnię zajęć kształtujących umiejętności praktyczne prowadzone są w warunkach właściwych dla zakresu działalności typowych dla tych zawodów, a część form składających się na praktyki zawodowe umożliwia wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przyporządkowano 84,2% ogólnej liczby punktów ECTS określonej dla całego programu studiów. Wobec zakwestionowania przez zespół oceniający zaliczenia do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne *praktyki zawodowej – organizacja przedsięwzięć* (2 ECTS), wskaźnik ten należy skorygować do 83,1%. Program

kształcenia na ocenianym kierunku studiów spełnia tym samym wymagania w tym zakresie określone w przepisach.

Zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego prowadzone są przez 5 semestrów. Ich łączny wymiar wynosi 150 godzin (zajęcia kontaktowe 80 godzin; samokształcenie 70 godzin), a przyporządkowano im 6 punktów ECTS.

Program kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość nie przewidywał prowadzenia zajęć z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość. Jednak ograniczenia w prowadzeniu kształcenia z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów w związku z pandemią spowodowała konieczność podjęcia zajęć w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 oraz zimowym roku akademickiego 2020/2021 z wykorzystaniem platformy komunikacyjnej MS Teams. Wszystkie rozwiązania wprowadzane w tym zakresie przez Uczelnię mają swoje odzwierciedlenie w przepisach prawa powszechnie obowiązującego i regulacjach wewnętrznych Uczelni.

Proces nauczania na ocenianym kierunku oparty jest na szerokim zestawie metod kształcenia. Do prowadzenia wykładów, ale także uzupełniając w ramach ćwiczeń, stosowane są metody podające nastawione na przekazywanie wiedzy. W ramach wykładów kursowych studenci zapoznawani są z treściami programowymi z zakresu dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany jest kierunek studiów. Wykłady specjalnościowe służą do przekazania poszerzonej wiedzy kierunkowej oraz wskazania jej zastosowań praktycznych.

W ramach części ćwiczeń stosuje się metody problemowe służące do nabywania przez studiujących umiejętności służących do rozwiązywania problemów na podstawie wiedzy nabytej w drodze przekazu i wiedzy przyswojonej w ramach pracy własnej. Metody te są stosowane przede wszystkim na ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych. W ramach tych metod stosowane są narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, pozwalające na kształtowanie umiejętności gromadzenia informacji i danych empirycznych, dokonywania analiz oraz formułowania wniosków pozwalających na rozwiązywanie problemów i podejmowanie decyzji. Na ćwiczeniach laboratoryjnych i audytoryjnych stosowane są także metody praktyczne mające na celu nabywanie umiejętności poprzez praktyczne działanie. Stosuje się takie metody aktywizujące: dyskusje nad uzyskanymi wynikami, praca w grupie, projektowanie indywidualne lub zespołowe, prezentacje multimedialne, przygotowywanie i prezentacja referatów i projektów. Ma to na celu stymulowanie studentów do samodzielnej pracy i zajmowania aktywnej postawy w procesie uczenia się. Na ćwiczeniach terenowych stosowane są metody praktyczne nastawione na przekaz wiedzy praktycznej przez bezpośredni kontakt z działami analiz, planowania, finansowo-księgowym, kadrowym, płacowym i marketingowym podmiotów gospodarczych i jednostek samorząd terytorialnego oraz instytucji otoczenia gospodarczego. Na praktyce zawodowej kierunkowej i dyplomowej, a także na seminarium dyplomowym oraz w ramach pracy własnej, studenci są stymulowani do poszerzania swojej wiedzy, jej praktycznej weryfikacji poprzez korzystanie ze źródeł pisanych, programów komputerowego wspomaganie oraz tematycznych stron internetowych. Także w tym zakresie stosuje się metody pozwalające do utrwalania umiejętności poprzez rozwiązywanie zadań oraz przygotowywanie opracowań. Na seminariach dyplomowych student nabywa m.in. umiejętność identyfikacji problemu badawczego, opracowania koncepcji badań, zaplanowania układu oraz zawartości merytorycznej pracy dyplomowej, doboru metod badawczych, sformułowania celu i tez pracy z uwzględnieniem wyników badań innych autorów oraz przesłanek praktycznych i wdrożeniowych dla realizacji przedsięwzięcia badawczego.

Zajęcia rozwijające kompetencje językowe prowadzone są z wykorzystaniem interaktywnej metody warsztatowej. Pozwalają one na kształtowanie umiejętności korzystania z obcojęzycznych źródeł

wiedzy i analizowania obcojęzycznej dokumentacji oraz komunikowania się w mowie i piśmie, w sytuacjach życia codziennego, ale także w sprawach związanych z zagadnieniami ekonomicznymi i finansowymi występującymi w przedsiębiorstwach i instytucjach otoczenia gospodarczego. Metody kształcenia stosowane w ramach nauczania języka obcego pozwalają na uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania go na poziomie B2.

Taki dobór metod oraz związanych z nimi narzędzi jest właściwy z punktu widzenia współczesnej dydaktyki akademickiej. Metody te są na ocenianym kierunku studiów stosowane przy wsparciu odpowiednio dobranych środków i narzędzi, jak sprzęt komputerowy, oprogramowanie dostosowane do potrzeb procesu dydaktycznego, projektory multimedialne, komputery i rzutniki. Pozwalają one na przygotowanie studentów do przyszłej aktywności zawodowej na rynku pracy właściwym dla ocenianego kierunku studiów. Wiedza i umiejętności ukształtowane za pomocą stosowanych w trakcie studiów metod kształcenia przygotowują absolwentów do wykonywania czynności praktycznych na stanowiskach wymagających przygotowania ekonomicznego, w szczególności w zakresie finansów, na poziomie studiów pierwszego stopnia w podmiotach gospodarczych i instytucjach.

Uczelnia zapewnia możliwość dostosowania procesu uczenia się do potrzeb grup i indywidualnych studentów. Regulamin studiów przewiduje w tym zakresie dwie formy: Indywidualnego Toku Studiów oraz Indywidualnego Rozkładu Zajęć.

O studiowanie według Indywidualnego Toku Studiów mogą ubiegać się studenci szczególnie uzdolnieni i osiągający wysokie wyniki w nauce. Studenci ci mają zapewnioną opiekę dydaktyczno-naukową ze strony wyznaczonego opiekuna naukowego ze stopniem naukowym co najmniej doktora. Pod jego kierunkiem studenci opracowują indywidualny plan studiów pozwalający na dobór treści i form kształcenia dostosowanych do zainteresowań studenta oraz mogą studiować według indywidualnego harmonogramu zajęć. Uzdolnieni studenci mają także możliwość udziału w konferencjach i seminariach naukowych. Prawo do studiowania według Indywidualnego Toku Studiów mają także osoby, w stosunku do których potwierdzono efekty uczenia się, uzyskane poza systemem studiów.

Indywidualny Rozkład Zajęć może być zastosowany w odniesieniu do studentów, którzy studiują na dwóch lub więcej kierunkach studiów w Uczelni macierzystej lub innej, studiują wybrane przedmioty na innych kierunkach studiów lub specjalnościach, samotnie wychowują dzieci, są studentami z niepełnosprawnością, są w trudnej sytuacji zdrowotnej lub rodzinnej. Indywidualny Rozkład Zajęć polega na ustaleniu indywidualnych terminów i sposobu realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z programu studiów.

Osoby z niepełnosprawnością mogą uczestniczyć w zajęciach na zasadach dostosowanych do rodzaju i stopnia ich niepełnosprawności. Otrzymują także wsparcie ze strony Pełnomocnika Rektora ds. osób niepełnosprawnych oraz Biura ds. Osób Niepełnosprawnych.

Na ocenianym kierunku studiów w roku akademickim 2020/2021 nie było studentów studiujących według Indywidualnego Toku Studiów, a z Indywidualnego Rozkładu Zajęć korzystają pojedyncze osoby w trakcie roku.

Ogólne wnioski z oceny programowej wskazują, że na wizytowanym kierunku do kwestii zdobywania praktycznych umiejętności i kompetencji istotnych na zawodowym rynku pracy przywiązuje się dużą wagę. Niektóre ze stosowanych na kierunku rozwiązań w zakresie realizacji praktyk generują jednak problemy i budzą zastrzeżenia co do jakości kształcenia w tym zakresie.

Praktyki zawodowe na ocenianym kierunku finanse i rachunkowość realizowane są w pięciu różnych formach na wszystkich semestrach studiów w ogólnym wymiarze 960 godzin.

Analizę i ocenę efektów uczenia się zakładanych dla praktyk należy poprzedzić informacją dotyczącą realizowanych na kierunku form praktyk przewidzianych w koncepcji kształcenia. Są to:

- Praktyka zawodowa kierunkowa odbywana jest przez studentów podczas 3, 4, 5 i 6 semestru studiów (po 165 godzin) w łącznym wymiarze 660 godzin.
- Praktyka zawodowa dyplomowa odbywana jest przez studentów na 5 i 6 semestrze (po 60 godzin) w łącznym wymiarze 120 godzin.
- Praktyka zawodowa – wyjazdy studyjne odbywana jest na semestrze 3, 4, 5 i 6 (po 15 h) w łącznym wymiarze 60 h.
- Praktyka zawodowa – warsztaty z praktykami odbywana jest także na semestrze 3, 4, 5 i 6 (po 15 h) w łącznym wymiarze 60 h.
- Praktyka zawodowa – projektowanie przedsięwzięć odbywana jest również na 3, 4, 5 i 6 semestrze (po 15 h) w łącznym wymiarze 60 h.

Pozytywnie należy ocenić zarówno założony wymiar praktyki jak i dążenie do zróżnicowania ich form. Szczególnie dotyczy to praktyk zawodowych dyplomowych odbywanych przez studentów pod kierunkiem nauczycieli akademickich (promotorów) w podmiotach, których realizacja zakłada nie tylko rozwijanie przez studentów umiejętności praktycznych, ale także pozyskanie materiałów źródłowych do prowadzenia pogłębionych analiz, których wyniki mają być wykorzystywane przy pisaniu prac licencjackich, co – w założeniu – ma sprzyjać powstawaniu pracy dyplomowych o charakterze praktycznym. Wnioski zespołu oceniającego z oceny wybranych prac dyplomowych wskazują jednak na silną potrzebę podniesienia jakości prac dyplomowych również pod względem ich praktycznego wymiaru (zob. Kryterium 3). Jednocześnie należy podkreślić, że przedmiot *praktyki zawodowe dyplomowe* został wprowadzony dopiero w roku akademickim 2020/2021, więc jeszcze nie opracowano prac dyplomowych, które są m.in. efektem tej formy praktyk.

Analiza dokumentacji poszczególnych form praktyk wskazuje, że niektóre z realizowanych form praktyk nie powinny być traktowane jako praktyki zawodowe.

Dokumentacja zajęć *projektowanie przedsięwzięć* wskazuje, że mają one niewątpliwie charakter zajęć kształtujących umiejętności praktyczne – m.in. studenci korzystają z oprogramowania stosowanego w biurach rachunkowych i działach księgowości firm oraz przygotowują pisma, deklaracje oraz rozwiązują *case studies* związane z reprezentowaniem podatnika przed organami. Zajęcia te nie mają jednak charakteru praktyk zawodowych. Studenci kolejno poznają zagadnienia pracy dotyczące np.: organizacji rachunkowości; dokumentacji księgowej; strategii podatkowych; analizy statystycznej systemu podatkowego. Forma zajęć nie wiąże się zatem z funkcjonowaniem w realnym środowisku pracy, wykonywaniem realnych zadań i rozwiązywaniem realnych problemów związanych z funkcjonowaniem w danym miejscu pracy, na danym stanowisku pracy, w określonym mikro i makro otoczeniu społeczno-gospodarczym.

W przypadku zajęć *warsztaty z praktykami*, analiza przedstawionej dokumentacji również wskazuje, że mogą one być zakwalifikowane jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Studenci wykonują m.in. zadania takie jak wypełnienie księgi inwentarzowej z tabelą amortyzacyjną, wymagające obsługi oprogramowania stosowanego w biurach rachunkowych czy działach księgowości (np. korzystają z wersji demonstracyjnej systemu WAPRO), albo wypełniają szablon umowy o pracę i generują listę płac. Choć zajęcia umożliwiają rozwijanie umiejętności praktycznych, to ich forma realizacji i przyjęte sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się nie wskazują na to, by można było traktować je jako praktyki zawodowe. Dowodzi tego m.in. fakt, że studenci pracują (np. w przypadku ewidencji środków trwałych) na tych samych danych. Powoduje to również problemy przy weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, skoro wszyscy studenci mogą wysłać tę samą tabelę

z tymi samymi danymi jako formę zaliczenia praktyk. W konsekwencji metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla tej formy praktyk, a także sposób dokumentowania realizowanych w ich trakcie zadań jest dobrany niewłaściwie i nie umożliwia skutecznego sprawdzenia i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

W przypadku *wyjazdów studyjnych* – których zasadności w programie kształcenia zespół oceniający nie podważa – nie można mówić nawet jako o zajęciach kształtujących umiejętności praktyczne, ponieważ zgodnie z § 6 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, "zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone (...) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów". Studenci odbywają w ciągu 4 semestrów 4 wyjazdy studyjne. Zgodnie z sylabusem podczas jednej wizyty studyjnej studenci realizują 15 godzin praktyk. Wnioski z analizy wskazują, że podczas tych wyjazdów studenci są oprowadzani po danym podmiocie gospodarczym, instytucji czy organizacji i prezentowane są im zadania (niektóre lub wszystkie) realizowane na poszczególnych stanowiskach lub w działach/komórkach/wydziałach/zespołach. Obecnie, ze względu na sytuację pandemiczną wyświetlana jest im prezentacja w ramach spotkania za pośrednictwem komunikatora. Następnie praktyka jest zaliczana na podstawie sprawozdania, które obejmuje opis przebiegu wyjazdu studyjnego oraz wnioski i uwagi z wyjazdu studyjnego, w ramach którego tylko część dot. samego zakładu pracy jest obowiązkowa.

Analiza przedstawionej przez uczelnię dokumentacji wskazuje, że sprawozdania ograniczają się łącznie do kilkunastu zdań, w tym większość dotyczy relacji nt. spotkania z przedstawicielem danego podmiotu. Tych zajęć również zatem nie można uznać za praktyki zawodowe, ponieważ w ich trakcie nie są osiągane przypisane tym zajęciom efekty uczenia się, a do tego sama forma zajęć nie pozwala na kształtowanie umiejętności praktycznych. W sylabusie zawarto m.in. efekt uczenia się z zakresu umiejętności, zgodnie z którym student w wyniku udziału w tych zajęciach (*wyjazd studyjny*) "Potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania podmiotu/instytucji i ocenić stosowane w praktyce rozwiązania finansowe i organizacyjne". Analiza przedstawionej dokumentacji wskazuje, że "krytyczna analiza rozwiązań finansowych i organizacyjnych" dokonywana w sprawozdaniach przez studentów kierunku finanse i rachunkowość najczęściej (14 na 15 przypadków) sprowadza się – jeśli w ogóle się pojawia – do spostrzeżeń i pomysłów dotyczących infrastruktury technicznej budynków, w których mieszczą się podmioty lub kubatury pomieszczeń, czy ogólnych wrażeń dot. podmiotu i osób reprezentujących dany podmiot. W związku z tym, należy stwierdzić, że w przypadku zajęć *wyjazd studyjny* metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla tej formy praktyk nie są trafnie dobrane i nie umożliwiają skutecznego sprawdzenia i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Należy wskazać, że część efektów uczenia się przypisanych do różnych form praktyk zawodowych jest niewłaściwie sformułowana. Dotyczy to efektów przypisanych do *wyjazdów studyjnych*; *praktyk zawodowych* kierunkowych oraz *praktyk zawodowych dyplomowych* związanych z umiejętnościami, np.:

"Ma doświadczenie związane z wykorzystaniem wiedzy niezbędnej do dokonania oceny rozwiązań ekonomicznych, finansowych i organizacyjnych stosowanych w praktyce gospodarczej";

"Ma doświadczenie związane z rozwiązywaniem praktycznych zadań z zakresu ekonomii, finansów i zarządzania". Posiadanie doświadczenia nie jest żadną umiejętnością. Doświadczenie jest oczywiście składową kwalifikacji zawodowych, ale np. w toku realizowanych *wyjazdów studyjnych* – jak wynika z przedstawionej dokumentacji oraz rozmów z przedstawicielami uczelni – studenci są jedynie odbiorcami informacji przekazywanych przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów i mają szansę

zadać im pytania. Treści programowe określone dla wizyt studyjnych nie pozwala osiągać założonych dla nich efektów uczenia się. Zdobywanie wiedzy nt. obiegu dokumentów, typów formularzy czy wykorzystywanego oprogramowania nie jest bowiem równoznaczne z wykształceniem umiejętności. W przypadku *praktyk zawodowych kierunkowych* oraz *dyplomowych* studenci zdobywają różnego typu doświadczenia, ale tak sformułowany efekt uczenia się nie pozwala na jego weryfikację. Ponadto, analiza efektów uczenia się zakładanych dla *praktyk kierunkowych zawodowych* oraz *dyplomowych* wskazuje na niewielkie różnice między nimi, mimo zmian w kompetencjach studentów między 3 i 4, a 5 i 6 semestrem. Ponadto w sylabusie dotyczącym *praktyk zawodowych dyplomowych* dla kierunku finanse i rachunkowość kilkakrotnie omyłkowo pojawia się odniesienie do pracy magisterskiej. Nie odnotowano również żadnych różnic między treściami programowymi w częściach "Tematyka praktyki...", mimo, że *kierunkowa* ma trwać łącznie 660 godzin, a *dyplomowa* 120. Należy dostosować wymiar praktyki do treści programowych.

Analiza dokumentacji *praktyk zawodowych kierunkowych* wskazuje, że studenci nie osiągają efektu uczenia się: "Potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania podmiotu/institucji i ocenić stosowane w praktyce rozwiązania finansowe i organizacyjne" oraz w żaden sposób nie jest weryfikowane osiągnięcie efektu: "Potrafi zdobyć materiały i informacje niezbędne do napisania pracy licencjackiej, potrafi dokonać ich wstępnej analizy i interpretacji". Natomiast *praktyki zawodowe dyplomowe* jeszcze nie były realizowane zgodnie z obowiązującym sylabusem.

Efekty uczenia się w obu formach praktyk określone w sylabusach są identyczne. Taka sytuacja wzbudza zastrzeżenia. Rozwiązanie takie skutkuje tym, że studenci, którzy osiągnęli efekty uczenia się po 3, 4, 5 i 6 semestrze w wyniku odbycia praktyk zawodowych kierunkowych, muszą odbywać praktyki zawodowe dyplomowe, które prowadzą - zgodnie z zapisami w sylabusie - do osiągnięcia tych samych efektów uczenia się w tym samym wymiarze czasowym.

Choć zatem na podstawie samej analizy przypisanych efektów uczenia się, można stwierdzić, że efekty uczenia się zakładane dla *praktyk zawodowych kierunkowych* i *praktyk zawodowych dyplomowych* są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć, to należy jednoznacznie podkreślić, że wymagają one doprecyzowania, przeformułowania i usystematyzowania z uwzględnieniem formy, wymiaru, umiejscowienia w programie studiów oraz celów poszczególnych praktyk.

W regulaminie organizacji praktyk zawodowych na Wydziale Nauk Stosowanych w Collegium Mazovia Innowacyjnej Szkole Wyższej funkcjonującym od roku akademickiego 2019/2020 (dalej: "Regulamin praktyk..." albo "Regulamin...") wskazano, że "Nie więcej, niż 50% godzin przeznaczonych na praktyki zawodowe ogółem może być realizowane w formie: *warsztatów z praktykami, projektowania przedsięwzięć oraz wyjazdów studyjnych*". W związku z tym nie można jednoznacznie stwierdzić, że wszystkie treści programowe określone dla praktyk zapewniają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Umiejscowienie praktyk zawodowych kierunkowych w planie studiów, a także dobór miejsc odbywania praktyk są właściwe. .

Założenie związane z realizacją *praktyk zawodowych dyplomowych* w celu pozyskania danych, informacji i materiałów niezbędnych do opracowania pracy dyplomowej jest niewątpliwie dobrą praktyką. Weryfikacji wymaga ich wymiar. Natomiast właściwe są przypisana liczba punktów ECTS, umiejscowienie w planie studiów czy dobór miejsc odbywania praktyk.

Z wcześniej wymienionych względów, związanych z formami praktyk nie można jednoznacznie stwierdzić, że treści programowe określone dla wszystkich praktyk zapewniają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Dotyczy to przede wszystkim *wyjazdów studyjnych*. Dodatkowo, analiza dokumentacji tych zajęć wskazuje, że ich wymiar jest zawyżony. Jednemu wyjazdowi studyjnemu

przypisano 15 godzin, a łącznie 60 godzin dla 4 wyjazdów, którym przypisano 2 punkty ECTS. Zgodnie z sylabusem cały ten czas jest przeznaczony na udział w zajęciach. Tymczasem, wnioski z analizy przedstawionych sprawozdani i dokumentacji praktyk wskazuje, że te spotkania trwają kilka godzin. Liczba godzin zajęć a tym samym punktów ECTS jest zatem zawyżona.

W przypadku zajęć: *warsztaty z praktykami* oraz *projektowanie przedsięwzięć* możliwość osiągnięcia efektów uczenia się związana z prezentowanymi treściami programowymi czy doбором miejsc odbywania praktyk (zajęcia odbywają się na uczelni – obecnie zdalnie) oraz umiejscowieniem ich w planie studiów jest zapewniona. Tym zajęciom również przypisano po 2 punkty ECTS.

Zasady ujęte w regulaminie określają metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla *praktyk zawodowych kierunkowych*, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i zadań realizowanych w ich trakcie, są one trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Przede wszystkim warto wskazać, że w przypadku *praktyk zawodowych kierunkowych* warunkiem ich zaliczenia jest przedłożenie sprawozdania z przebiegu praktyk, w którym - obok rodzaju wykonywanej pracy – powinny znaleźć się zapisy analityczne, schematy, dane liczbowe i inne ważne informacje, a także osiągnięcie założonych efektów uczenia się, które oceniane są na Karcie oceny przebiegu *praktyki zawodowej kierunkowej* przez Zakładowego Opiekuna Praktyk. Ostatnim elementem jest rozmowa oceniająca przeprowadzana przez Kierownika Praktyk. Analiza przedstawionej dokumentacji i wnioski z rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami Uczelni oraz studentów wskazują jednak, że w rzeczywistości część z warunków wskazanych w „Regulaminie...” nie jest spełniona. Sprawozdania z praktyk ograniczają się do wskazania czynności, które w danym dniu praktyk studenci realizowali. Brakuje natomiast jakichkolwiek zapisów analitycznych, schematów, danych liczbowych czy „innych ważnych informacji”, które – zgodnie z „Regulaminem...” (par. 8.2.) powinny znaleźć się w sprawozdaniu z praktyki zawodowej kierunkowej. Zespołowi oceniającemu przedstawiono podczas wizytacji wyjaśnienie, że rozwiązanie zgodne z regulaminem, tj. wprowadzenie do dokumentacji zapisów analitycznych, schematów, danych itp. było dla studentów "za trudne". W związku z tym nieformalnie zrezygnowano z tego oczekiwania. Prowadzi to do sytuacji, w której studenci nie spełniają w swoich sprawozdaniach wymogów stawianych przez Uczelnię, a uczelnia tych wymogów nie egzekwuje.

Taki stan rzeczy prowadzi do sytuacji, w której część efektów uczenia się przypisanym praktykom nie jest osiągana, np.: „Potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania podmiotu/instytucji i ocenić stosowane w praktyce rozwiązania finansowe i organizacyjne”.

Karta oceny przebiegu praktyki zawodowej kierunkowej wypełniana przez zakładowego opiekuna praktyk jest przygotowana w sposób właściwy: ma postać formularza, który pozwala na standaryzację ocen również poprzez ocenę studentów w 10 aspektach, które odnoszą się do efektów uczenia się założonych dla tej formy praktyk.

W przypadku *praktyki zawodowej dyplomowej* nie wskazano w „Regulaminie...” żadnych wymagań co do zawartości sprawozdania. Formularz sprawozdania poza danymi identyfikującymi autora zawiera jedynie pole „Przebieg praktyki”. Ponieważ cele tej formy praktyk to m.in.:

- identyfikacja problemów Zakładu Pracy możliwych do rozwiązania w pracy dyplomowej;
- sprecyzowanie zainteresowań studentów, określenie tematyki pracy i jej zakresu;
- sporządzenie planu i harmonogramu pracy dyplomowej, sformułowanie celu pracy i hipotez badawczych, określenie metodologii badań;
- pozyskanie informacji i danych empirycznych dla potrzeb realizacji praktycznego celu pracy;

- przeprowadzenie badań i eksperymentów, opracowanie wyników, ich wstępna weryfikacja i interpretacja, wstępna weryfikacja postawionych hipotez, formułowanie wniosków, prezentacja wstępnych wyników badań;

przedstawiciele Uczelni wskazywali, że formą weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się założonych dla *praktyk zawodowych dyplomowych* będzie (do tej pory jeszcze żaden rocznik nie realizował tej formy) praca dyplomowa. W regulaminie wskazano, że zaliczenia tej formy praktyk dokonuje nauczyciel kierujący pracą dyplomową.

Bardzo ważny z punktu widzenia zapewniania jakości kształcenia jest zapis, zgodnie z którym poziom prowadzonych badań empirycznych na potrzeby pracy dyplomowej powinien odzwierciedlać wiedzę właściwą dla odpowiedniego poziomu kształcenia – studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia. Wnioski z oceny wskazane w Kryterium 3 wskazują, że ten zapis również bywa nieszanowany.

Zastosowanie rozwiązania, w którym na kierunku o profilu praktycznym studenci są zobligowani do odbycia praktyki, której celem jest pozyskanie materiałów do pracy dyplomowej należy uznać za bardzo dobre i pożądane.

Jeśli chodzi o zajęcia *warsztaty z praktykami* należy stwierdzić, że metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu tych form praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań wymaga poprawy. Stosowane jest rozwiązanie, które ogranicza skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Polega ono na tym, że studenci jako potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się przedstawiają te same dane dla tego samego podmiotu (np. dla zajęć dot. *ewidencji środków trwałych*). W efekcie przesyłają prowadzącemu - jako dowód na osiągnięcie efektów uczenia się - pliki z identycznym zestawem danych. Nauczyciel akademicki nie ma możliwości oceny samodzielności wykonania zadania, a tym samym stwierdzenia, iż student uzyskał zakładane efekty uczenia się. Ponadto, przegląd skanów prac zaliczeniowych, wśród których znalazły się prace wypełniane ręcznie, długopisem i korygowane korektorem. Taka forma prac powoduje, że nie ma dowodów na osiągnięcie efektów uczenia się: "Jest przygotowany do stosowania nowoczesnych i innowacyjnych metod, technik i narzędzi stosowanych w ekonomii, finansach i zarządzaniu"; oraz "Potrafi korzystać z technologii informacyjnych, potrafi pozyskiwać oprogramowanie wspomagające pracę zawodową". Wnioski z analizy dokumentacji zajęć *projektowanie przedsięwzięć* wskazują, że metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów większości zakładanych efektów uczenia się są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Nie jest możliwa weryfikacja na podstawie części prac zaliczeniowych osiągnięcia jednego z założonych efektów uczenia się: "Potrafi pracować w małych zespołach, przyjmując pozycję lidera, jest otwarty na współpracę z innymi". I wynika ona z faktu, że niektóre prace były przygotowywane samodzielnie.

W przypadku *praktyk zawodowych kierunkowych* ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez zakładowych opiekunów praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Natomiast ostatecznego zaliczenia praktyk dokonuje kierownik praktyk na podstawie sprawozdania z *praktyki zawodowej kierunkowej*. Wnioski z analizy dokumentacji oraz rozmów z przedstawicielami Uczelni wskazują, że ocena nie ma charakteru kompleksowego i sprowadza się do rozmowy nt. przebiegu praktyk, wrażeń studentów, a nie odwołuje się do aspektów merytorycznych czy zawodowych, a także nie odnosi się do poszczególnych efektów uczenia się.

Wnioski z analizy dokumentacji praktyk realizowanych w formie *wyjazdów studyjnych* wskazują, że ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk nie ma charakteru kompleksowego i nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Jeśli chodzi natomiast o *projektowanie przedsięwzięć*, w przypadku tych zajęć ocena opiekunów praktyk (w tym przypadku osób prowadzących zajęcia) nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Jest oparta o efekty pracy projektowej i częściowo o aktywność na zajęciach. W tym przypadku zastrzeżenia budzi również fakt, że w sylabusie tych zajęć na samodzielne przygotowanie projektu, który stanowi 80% wagi oceny nie przewidziano żadnego czasu. Pełne 60 godzin przypisano do udziału w zajęciach.

Zajęcia *warsztaty z praktykami* ze względu na swoją formę i przyjęte sposoby dokumentowania osiągnięcia efektów uczenia się - wspomnianych wcześniej - w ograniczonym stopniu umożliwiają dokonanie oceny kompleksowej, odnoszącej się do wszystkich zakładanych dla tych zajęć efektów uczenia się.

Należy w tym miejscu wskazać również na kwestię zaliczania praktyki zawodowej kierunkowej bez obowiązku jej odbycia. Zgodnie z §10 "Regulaminu...", o takie zaliczenie może ubiegać się student, który posiada odpowiednie doświadczenie zawodowe i potwierdzi osiągnięcie założonych efektów uczenia się określonych w programie studiów dla praktyki zawodowej kierunkowej. Podstawą do takiego zaliczenia jest udokumentowanie doświadczenia zawodowego, które musi być zgodne z kierunkiem studiów oraz programem praktyki, a w szczególności:

- 1) przedłożenie Zaświadczenia z Zakładu Pracy stwierdzającego zatrudnienie, opisujące charakter wykonywanej pracy;
- 2) przedłożenie kopii wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG), bądź kopii wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego oraz referencji tej działalności, w przypadku prowadzenia własnej działalności;
- 3) przedłożenie zaświadczenia z Zakładu Pracy o ukończeniu stażu, praktyki, wolontariatu lub świadectwa pracy, jeżeli ich czas trwania nie jest krótszy niż czas trwania praktyki zawodowej kierunkowej;
- 4) przedłożenie dokumentu potwierdzającego uprawnienia zawodowe, których charakter i zakres są zgodne z programem praktyk.

Na podstawie stanowiska interpretacyjnego nr 4/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r., należy stwierdzić, że takie rozwiązanie jest niezgodne z obowiązującymi przepisami. Zgodnie z tym stanowiskiem potwierdzanie efektów uczenia się uzyskanych poza kształceniem formalnym może zostać przeprowadzone na etapie rekrutacji w ramach odpowiedniej procedury. Procedura taka funkcjonuje na wizytowanej Uczelni. Jednocześnie władze uczelni przedstawiły zespołowi oceniającemu pismo, w którym poinformowano, że w ostatnich 5 latach nikt nie zgłosił potrzeby weryfikacji i potwierdzenia efektów uczenia się w tym trybie.

W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej przedłożenie za zdecydowanie niewystarczające dowody osiągnięcia efektów uczenia się należy uznać przedłożenie kopii wpisu do CEIDG czy KRS i referencje (bez wskazania ich liczby) oraz bez uwzględnienia np. okresu prowadzenia działalności.

W przypadku *praktyk zawodowych kierunkowych* zapisy "Regulaminu praktyk..." wskazują, że osobą, której zadaniem jest potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się studentom, którzy wnioskuje o zaliczenie praktyk bez obowiązku ich odbycia, jest kierownik praktyk zawodowych. Potwierdzenie to ma – zgodnie z "Regulaminem..." - formę "rozmowy oceniającej". Warto jednocześnie zaznaczyć, że zaliczenia w tym przypadku dokonuje dziekan.

Na podstawie zapisów w „Regulaminie praktyk...”, analizy dokumentacji *praktyk zawodowych kierunkowych* oraz rozmów z przedstawicielami uczelni, w tym z osobą pełniącą funkcję kierownika praktyk należy stwierdzić, że kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje kierownika praktyk nie umożliwiają prawidłowej realizacji praktyk w zakresie merytorycznym. Osoba, w której zakres obowiązków wchodziła weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się w przypadku *praktyk zawodowych kierunkowych* oraz *wyjazdów studyjnych* nie posiadała kompetencji i doświadczenia zgodnego z kierunkowymi efektami uczenia się. Na uczelni w ostatnich 2 latach pełniła przede wszystkim funkcję pracownika administracyjnego. Kwestie organizacyjne związane z jakością wykonywanej przez tę osobę pracy nie wzbudzają wątpliwości.

W przypadku zajęć *warsztaty z praktykami* i *projektowanie przedsięwzięć* osobami prowadzącymi zajęcia się pracownicy dydaktyczni i naukowo-dydaktyczni uczelni, którzy jednocześnie posiadają doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Ich kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje nie budzą zastrzeżeń i umożliwiają prawidłową realizację praktyk.

Analiza dokumentacji z *wyjazdów studyjnych* wskazuje, że osoby, które reprezentowały wizytowany podmiot posiadały kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje, które umożliwiały prawidłową realizację tych zajęć. Jednak zaliczenia tej formy praktyk dokonywała osoba pełniąca funkcję kierownika praktyk, która – jak wskazano – nie posiada odpowiednich kompetencji merytorycznych z zakresu finansów i rachunkowości, które pozwalałyby dokonywać rzetelnej weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się założonych dla praktyk.

W przypadku każdej z uznawanych na Uczelni form praktyk infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk (również tych zaliczanych na podstawie zaświadczeń o zatrudnieniu) nie wzbudza wątpliwości. Były one zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiały – z wyjątkiem *wyjazdów studyjnych* – osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

W przypadku zajęć *warsztaty z praktykami* warto zwrócić uwagę na powołane i funkcjonujące już (do momentu wprowadzenia ograniczeń wynikających z pandemii SARS-CoV-2) Centrum Symulacji Biznesowej, w którym zaaranżowano biuro typu *open space*. Funkcjonują w nim 24 samodzielne stanowiska komputerowe z zainstalowanym oprogramowaniem wykorzystywanym w prowadzeniu działalności gospodarczej oraz pracy urzędnika administracji publicznej i gospodarczej. Należy bardzo pozytywnie ocenić to przedsięwzięcie z punktu widzenia doskonalenia jakości kształcenia.

Należy wspomnieć o w/w zastrzeżeniach co do jakości, zakresu i form weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Innymi słowy – miejsca i ich infrastruktura nie wzbudzają wątpliwości. Wzbudza je natomiast akceptowana na uczelni forma, zakres i jakość dokumentacji praktyk, a także – w przypadku *praktyk zawodowych kierunkowych* oraz (na podstawie przedstawionej dokumentacji) *wyjazdów studyjnych* kompetencje merytoryczne kierownika praktyk do weryfikacji oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

W wymiarze formalnym organizacja praktyk na wizytowanym kierunku, na Wydziale Nauk Stosowanych wymaga kilku działań naprawczych. „Regulamin praktyk...” oraz pozostała dokumentacja związana z ich realizacją jest łatwo dostępna na stronie internetowej uczelni. W „Regulaminie...” wskazano osoby odpowiedzialne za weryfikację efektów uczenia się i zaliczanie poszczególnych form praktyk. Nie określono natomiast kryteriów, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, ani też reguł zatwierdzania miejsc praktyk samodzielnie wybranych przez studentów. W „Regulaminie...” istnieje zapis, który ogólnikowo wskazuje, że praktyki zawodowe „mają przygotować studentów do działalności zawodowej w obszarach właściwych dla kierunku studiów”. Wskazano warunki potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy.

Nie określono natomiast reguł dotyczących określania ich adekwatności do efektów uczenia się założonych dla praktyk. Nie wskazano żadnych reguł przeprowadzania hospitacji praktyk. Określono zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania. W sposób ogólny wskazano na zakres współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk poprzez wskazanie, że do zadań zakładowego opiekuna praktyk należy m.in. współpraca z kierownikiem praktyk; oraz że do zadań kierownika praktyk należy m.in. rozstrzyganie, wspólnie z zakładowym opiekunem praktyk, spraw związanych z przebiegiem praktyk. Nie określono sposobów komunikowania się między tymi osobami.

W swoim "Regulaminie..." uczelnia nie określa czy zapewnia miejsca praktyk dla studentów. Należy jednak podkreślić, że uczelnia ma podpisane porozumienia z podmiotami gospodarczymi i instytucjami, które zapewniają miejsca odbywania praktyk. Zgodnie z zapisami "Regulaminu..." dziekan, na wniosek studenta może wyrazić zgodę na odbycie praktyk w wybranym przez studenta Zakładzie Pracy, z którym Uczelnia nie ma zawartego porozumienia, jeżeli zakres wykonywanej przez studenta pracy będzie zgodny z programem praktyk. Jednocześnie należy zaznaczyć, że we wniosku, ani w "Regulaminie..." nie wskazano żadnych z góry określonych, formalnie przyjętych kryteriów jakościowych akceptowania miejsc praktyk wybranych przez studentów. Warto zaznaczyć, że przy Uczelni funkcjonuje Biuro Rachunkowe Mazovia, które jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną Uczelni. Z wypowiedzi studentów wynika, że studenci m.in. w tym podmiocie mogą odbywać praktyki zawodowe kierunkowe.

W przedstawionej przez Uczelnię dokumentacji praktyk znajdują się narzędzia, które pozwalają na ocenę i doskonalenie niektórych form praktyk. W przypadku praktyki dyplomowej, zespołowi oceniającemu zaprezentowano kartę "Ewaluacji przebiegu praktyki zawodowej". Studenci deklarują w niej fakt realizacji różnego typu zadań, m.in. tego czy w czasie odbywania praktyk:

- mogli wykorzystać teoretyczne wiadomości uzyskane w toku studiów;
- mogli uczestniczyć w realizacji praktycznych zadań i obowiązków;
- aktywnie obserwowali procesy decyzyjne;
- mieli możliwość prowadzenia badań i analiz przydatnych w pisaniu pracy dyplomowej;
- chętnie powierzano im dodatkowe prace;
- mogli zawsze zwrócić się do opiekuna praktyk o pomoc i radę.

Ponadto studenci deklarują czy praktyka zawodowa ugruntowała ich w trafności wyboru zawodu.

Następnie na skali szkolnej od 2 do 5 studenci są proszeni o ocenę:

- dokonanego wyboru placówki, w której odbywali praktykę zawodową;
- współpraca z kierownictwem i pracownikami zakładu;
- tego w jakim stopniu praktyka zawodowa pozwoliła im na ocenę swojego przygotowania zawodowego;
- w jakim stopniu potrafią ocenić efekty swoich działań;
- w jakim stopniu potrafią organizować swoją pracę;
- w jakim stopniu opanowali umiejętność pracy w zespole;
- w jakim stopniu samodzielnie obsługują wyposażenie miejsca pracy;
- w jakim stopniu praktyka zawodowa pozwoliła im na ugruntowanie wiadomości i umiejętności zawodowych
- stopnia satysfakcji z odbycia praktyki.

Należy jednocześnie zaznaczyć, że ta karta ewaluacji praktyk nie jest wskazana jako element dokumentacji praktyk ani w "Regulaminie...", ani w umowie o organizację praktyki zawodowej. Nie jest wskazana w żadnej procedurze dot. praktyk.

Warto to rozwiązanie stosować również w przypadku praktyk zawodowych kierunkowych. Dla podniesienia wartości poznawczej oraz zwiększenia stopnia wykorzystania w działalności ewaluacyjnej i analitycznej związanej z doskonaleniem jakości kształcenia warto, aby karta była dostępna dla studentów w postaci formularza elektronicznego.

Inną formą oceny jakości praktyk, jest pole "O zajęciach (propozycje, uwagi, wnioski)" w sprawozdaniu z wyjazdu studyjnego. Jednak forma opisowa, papierowa i pisemna (często odręczna) tych sprawozdań powoduje, że ich wartość poznawcza i analityczna jest niska. Często sprowadza się do ogólnikowych sformułowań, że "było ciekawie i interesująco". Natomiast uwagi pojawiające się w innych miejscach sprawozdania, które wskazują na brak związku między kierunkiem studiów a tematyką wizyty studyjnej zostają pominięte, gdy pojawiają się w innym miejscu.

Obecnie, choć praktyki podlegają ocenie dokonywanej z udziałem studentów, to nie jest ona prowadzona w sposób systematyczny, a wyniki ocen nie są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Organizację roku akademickiego corocznie określa i podaje do wiadomości publicznej Rektor. Rok akademicki dzieli się na dwa semestry, w ramach których określone są okresy zajęć dydaktycznych, sesji egzaminacyjnych oraz dni wolnych od zajęć dydaktycznych. Natomiast plan zajęć na Wydziale na dany semestr ustala i ogłasza nie później niż na 7 dni przed rozpoczęciem semestru dziekan. Taka organizacja roku akademickiego jest prawidłowa z punktu widzenia przeznaczenia czasu na nauczanie i weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się.

Zajęcia dydaktyczne odbywają się w ramach 7-8 zjazdów sobotnio-niedzielnych w semestrze. Wyjazdy studyjne realizowane są na ogół w piątki poprzedzające zjazd. Większość zajęć rozpoczyna się o godz. 8:00. W zależności od semestru i zjazdu trwają one do godz. 19:25 lub 20:15, a nawet incydentalnie w niedzielę od 8:00 do 21:05. Zajęcia prowadzone są najczęściej w blokach 2-4 godzin lekcyjnych, ale część realizowana jest w blokach 6 bądź 8 godzin. W trakcie dnia przewidziana jest jedna przerwa 20 minutowa, chociaż nie zawsze ona występuje, a pomiędzy blokami zajęć przerwa wynosi 5 minut. Taki harmonogram zajęć oznacza ich nadmierną kumulację w trakcie dnia oraz z niektórych przedmiotów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe przyjęte dla poszczególnych zajęć odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy i praktyki w zakresie dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Treści te są odpowiednio rozwinięte i spójne przez co stanowią podstawę do ukształtowania założonych kompetencji absolwentów i pozwalają na osiągnięcie efektów uczenia się przyjętych dla kierunku studiów. Wyjątek stanowią praktyki zawodowe. W przypadku każdej z realizowanych form część efektów uczenia się nie jest osiągana, niewłaściwie weryfikowana i dokumentowana.

Program studiów realizowany jest w wymiarze czasowym pozwalającym na osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Właściwie skalkulowano godzinowy wymiar zajęć prowadzonych z bezpośrednim

udziałem nauczycieli akademickich oraz nakład pracy przewidziany na realizację zadań w ramach pracy własnej studentów. Udział zajęć prowadzonych z bezpośrednim zaangażowaniem nauczyciela akademickiego i studentów jest zgodny z obowiązującymi przepisami.

Struktura programu kształcenia w ujęciu czasowym określonym dla poszczególnych grup zajęć oraz sekwencja ich realizacji jest prawidłowa i uwzględnia powiązania występujące pomiędzy przedmiotami.

Formy zajęć są odpowiednio zróżnicowane i dostosowane do specyfiki przedmiotów. W szczególności udział zajęć kształtujących umiejętności praktyczne jest zgodny z obowiązującymi przepisami. Studenci mają możliwość wyboru zajęć w wymiarze przekraczającym 30% łącznej liczby punktów ECTS dla całych studiów, co również oznacza spełnienie wymagań określonych w przepisach.

Program studiów przewiduje naukę języka obcego w wymiarze pozwalającym na opanowanie języka obcego na poziomie odpowiadającym określonemu w ESOKJ dla studiów pierwszego stopnia.

Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie były przewidziane w planie studiów, ale w okresie pandemii są prowadzone zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W planie studiów niestacjonarnych występuje nadmierna koncentracja zajęć z niektórych przedmiotów w trakcie jednego dnia.
2. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są tylko częściowo zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć. Część efektów uczenia nie umożliwia weryfikacji ich osiągnięcia w odniesieniu do umiejętności i kompetencji związanych z zawodowym rynkiem pracy odpowiednim dla ocenianego kierunku.
3. Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk, przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, w przypadku części realizowanych form praktyk (przede wszystkim *wyjazdy studyjne*, ale również *warsztaty z praktykami*) nie zapewniają osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się.
4. Wymiar *praktyk zawodowych kierunkowych* oraz *praktyk zawodowych dyplomowych* jest niewłaściwie określony. Pierwsze trwają 660 h, a drugie 120, a jednocześnie określono dla nich takie same efekty uczenia się.
5. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań określone w "Regulaminie..." nie są stosowane (studenci nie zamieszczają tych elementów w dokumentacji praktyk, a osoby odpowiedzialne za weryfikację dokumentacji oraz osiągnięcia efektów uczenia się nie stawiają studentom oczekiwań w tym zakresie).
6. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje części uczelnianych opiekunów praktyk nie umożliwiają prawidłowej realizacji praktyk w wymiarze merytorycznym, szczególnie w odniesieniu do ostatecznej weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się.
7. W przypadku zajęć *projektowanie przedsięwzięć* infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk nie umożliwiają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.
8. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją nie obejmuje kryteriów, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe.

9. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją nie obejmuje reguł zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta.
10. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją nie obejmuje reguł przeprowadzania hospitacji praktyk.
11. Uczelnia stosuje zaliczanie praktyk zawodowych na podstawie pracy zawodowej studenta bez weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych dla praktyk zawodowych. W dużej skali na Uczelni stosowane jest rozwiązanie polegające na zwalnianiu studentów z obowiązku realizacji praktyk zawodowych na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu lub kopii wpisu do CEIDG.
12. Uczelnia nie dokonuje systematycznej oceny z udziałem studentów programu praktyk zawodowych, ich realizacji, a także opiekunów praktyk oraz efektów uczenia się osiąganych na praktykach zawodowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

[To tylko dobra praktyka, nie kandydat do CDK] Funkcjonujące (poza okresem pandemii) Centrum Symulacji Biznesowej, które zostało zaaranżowane na biuro typu Open Space. Dostępne są w nim 24 samodzielne stanowiska komputerowe, na których zainstalowano oprogramowanie wykorzystywane w prowadzeniu działalności gospodarczej oraz pracy urzędnika administracji publicznej i gospodarczej.

Uwzględnienie w planie studiów praktyki zawodowej dyplomowej, której celem jest pozyskanie informacji, danych i materiałów niezbędnych do przygotowanie pracy dyplomowej o charakterze praktycznym.

Zalecenia

Zaleca się

1. Zlikwidować nadmierną koncentrację zajęć z części przedmiotów w trakcie zjazdu. Zaleca się prowadzenie zajęć w blokach nie większych niż 4 jednostki lekcyjne z danego przedmiotu w ramach jednego dnia.
2. Należy opracować efekty uczenia się dla praktyk zawodowych w pełni zgodne z efektami uczenia się określonymi dla pozostałych zajęć.
3. Należy opracować właściwe treści programowe i przyjąć właściwą formę ich realizacji i weryfikacji efektów uczenia się dla formy praktyki jaką są *wyjazdy studyjne* i warsztaty z praktykami zapewniające osiągnięcie efektów uczenia się i przypisać im odpowiedni wymiar godzin.
4. Należy dostosować wymiar praktyki do treści programowych.
5. Należy stosować metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk odpowiednich do założonych efektów uczenia się oraz zgodnych z przyjętymi zasadami i metodami w regulaminie praktyk.
6. W każdym przypadku obowiązki opiekuna praktyk należy powierzyć osobie posiadającej kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje, które pozwalają na merytoryczną weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych.

7. Należy zapewnić właściwą infrastrukturę i wyposażenie miejsc odbywania praktyk w przypadku *projektowania przedsięwzięć* zapewniające osiągnięcie efektów uczenia się i przypisać im właściwe sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się.
8. Należy określić kryteria, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki.
9. Należy opracować zasady zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta.
10. Należy określić warunki i reguły przeprowadzania hospitacji praktyk.
11. W przypadku potwierdzania efektów uczenia się przypisanych do praktyk na podstawie doświadczenia zawodowego należy korzystać z funkcjonującej procedury stosowanej na etapie rekrutacji na studia.
12. Należy opracować rozwiązanie sprzyjające dokonywaniu w sposób systematyczny i ustandaryzowany oceniania przez studentów programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz zakładowych opiekunów praktyk, realizacji praktyk, efektów uczenia się osiąganych na praktykach. Opracowane rozwiązanie musi sprzyjać uzyskiwaniu wyników i formułowaniu wniosków, które będą wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.
13. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne określone są w corocznie przyjmowanych uchwałach Senatu Uczelni. Podstawowym wymogiem w stosunku do kandydatów na studia jest pozytywny wynik egzaminu maturalnego, egzaminu dojrzałości lub równoważnego egzaminu zagranicznego. Przepisy uchwały określają wykaz dokumentów, jakie wymagane są od kandydatów na studia, w tym cudzoziemców. Przyjęcia na studia na kierunek finanse i rachunkowość dokonywane są w kolejności zgłoszeń w ramach limitów określonych w uchwale Senatu. Uczelnia nie dokonuje zatem w ramach rekrutacji doboru kandydatów w oparciu o posiadaną przez nich wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia. Nie bierze także pod uwagę wyników uzyskanych na poprzednich etapach procesu kształcenia. Takie warunki rekrutacji zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku.

Informacje o warunkach rekrutacji i obowiązujących procedurach zamieszczone są na stronie internetowej Uczelni, a dodatkowo podawane w prasie lokalnej i na uczelnianych tablicach ogłoszeń. Uczelnia prowadzi także akcje informacyjne w szkołach ponadgimnazjalnych oraz w ramach tzw. dni otwartych i targów edukacyjnych.

Uczelnia określiła w regulaminie przyjętym przez Senat warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów stosowane w odniesieniu do osób ubiegających się o przyjęcie na studia a posiadających określone kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Regulamin przewiduje stosowanie w stosunku do kandydatów wymogów dotyczących poziomu kwalifikacji i długości okresu doświadczenia zgodnych z określonymi w przepisach prawa, odpowiednio wobec osób ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego bądź drugiego stopnia.

Procedurę weryfikacji efektów uczenia się przeprowadza powołana do tego celu komisja. Komisja sprawdza w oparciu o dokumenty przedłożone przez kandydata oraz rozmowę z nim, czy osiągnął on poza systemem szkolnictwa wyższego efekty uczenia się odpowiadające określonym w programie studiów dla danego kierunku, poziomowi i profilowi kształcenia. Komisja w wyniku przeprowadzonej weryfikacji potwierdza, jakie efekty uczenia się kandydata odpowiadają efektom uczenia się z programu studiów i czy uzyskał on te efekty w stopniu umożliwiającym zaliczenie określonych zajęć, grupy zajęć wraz z przypisanymi do nich punktami ECTS. Na tej podstawie wskazuje się, na którym semestrze/roku studiów kandydat może podjąć studia. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu studiów określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia.

Przepisy wprowadzone w Uczelni dotyczące potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów są zgodne z obowiązującymi przepisami i umożliwiają dokonanie oceny, czy odpowiadają one efektom uczenia się określonym w programie studiów. Ze względu na brak zgłoszeń zasady weryfikacji efektów uczenia się nie były dotychczas stosowane na ocenianym kierunku studiów.

Uczelnia prowadząca oceniany kierunek studiów określiła w regulaminie studiów warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni. Decyzję w tym zakresie podejmuje Dziekan na wniosek studenta. Procedura ta stosowana jest na podstawie umów lub porozumień z innymi uczelniami w kraju i za granicą przewidujących możliwość realizacji części programu studiów w innej uczelni oraz przypadków przenoszenia się studenta z innej uczelni. Warunkiem uznania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni jest stwierdzenie ich zbieżności z efektami uczenia się przyjętymi dla zajęć i praktyk w programie kształcenia dla kierunku studiów, na który ma być przyjęty student. Przy ocenie tej zbieżności uwzględnia się liczbę punktów ECTS przypisaną do poszczególnych zajęć i grup zajęć.

Rozwiązania te pozwalają na uznawanie efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni i tworzą warunki niezbędne do zapewnienia mobilności studentów.

Zasady i procedury dyplomowania zostały określone w regulaminie studiów oraz zarządzeniu Rektora w sprawie wymogów, jakim powinny odpowiadać praca dyplomowa, ocena pracy dyplomowej oraz zasady przeprowadzenia egzaminu dyplomowego i archiwizowania prac dyplomowych. Regulacje te przewidują, że tematyka pracy dyplomowej powinna odpowiadać kierunkowi studiów. Promotorami na studiach pierwszego stopnia mogą być nauczyciele akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień naukowy. Dziekan może jednak upoważnić do kierowania pracą dyplomową nauczyciela akademickiego lub inną osobę prowadzącą zajęcia z tytułem zawodowym magistra lub równorzędnym. Wskazane regulacje przewidują, że studenci mają możliwość wyboru promotora i grupy seminaryjnej. Tematy prac dyplomowych zatwierdza Dziekan. Rekomenduje się zatwierdzanie tematów prac dyplomowych przez organ kolegialny/komisję. Zgodnie z przyjętymi wymaganiami prace dyplomowe powinny być ukierunkowane na rozwiązywanie problemów praktycznych. Efekty uczenia się związane z pracami dyplomowymi ujęte są w sylabusie seminarium dyplomowego. Zakładają one, że w procesie dyplomowania student kształtuje swoje umiejętności w zakresie wykorzystania nabytej wiedzy, jak i jej poszerzenia oraz zastosowania do rozwiązywania praktycznych problemów z zakresu funkcjonowania podmiotów gospodarczych i instytucji. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz recenzent wyznaczony przez Dziekana spośród nauczycieli akademickich zajmujących się tematyką zawartą w pracy. Każda praca dyplomowa jest sprawdzana przed egzaminem dyplomowym z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego.

Analiza dobranych losowo prac dyplomowych wskazuje, że rozwiązania przyjęte w procesie dyplomowania nie w pełni funkcjonują w praktyce. W dość szerokim zakresie nie jest zapewniona zbieżność specjalności naukowej promotorów i recenzentów z tematyką tych prac. Tematyka prac jest także często niezgodna ze specjalnością wybraną przez studentów. W pracach dyplomowych dominują części opisowe oparte na literaturze przedmiotu, przy braku bądź wąskiej części i charakterze praktycznym.

Końcowym elementem procedury dyplomowania jest egzamin dyplomowy. Warunkiem dopuszczenia do niego jest uzyskanie wszystkich zaliczeń oraz zdanie wszystkich egzaminów wyznaczonych w planie studiów, zaliczenie praktyk oraz otrzymanie pozytywnych ocen pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Dziekana, w skład której wchodzi: Dziekan lub kierownik katedry, promotor oraz recenzent pracy. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i obejmuje prezentację pracy dyplomowej i udzielenie odpowiedzi na ewentualne pytania związane z pracą oraz na jedno pytanie z listy 50 pytań i problemów wcześniej udostępnionych. Ostateczny wynik z ukończenia studiów ustalany jest z zastosowaniem wag: 3/5 średniej ocen ze studiów i po 1/5 oceny pracy dyplomowej i oceny egzaminu dyplomowego.

System weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się i monitorowanie postępów w uczeniu się są oparte na regulacjach zawartych w regulaminie studiów. Przewiduje on, że okresem zaliczeniowym w Uczelni jest semestr i po jego zakończeniu następuje rozliczenie studenta z wykonania wszystkich obowiązków dydaktycznych. Podstawą do uzyskania zaliczenia przedmiotów jest osiągnięcie efektów uczenia się przypisanych do każdego z nich, a określonych w sylabusach. Prowadzący zajęcia jest zobowiązany do zapoznania studentów na początku semestru z sylabusem prowadzonego przez siebie przedmiotu, a w szczególności wymaganiami i sposobami weryfikacji i kryteriami oceny osiągnięcia efektów uczenia się.

Szczegółowe informacje dotyczące przebiegu toku studiów, w tym uzyskane oceny, wpisy na kolejne semestry dostępne są dla studentów w elektronicznym systemie obsługującym proces dydaktyczny.

Zgodnie z regulaminem studiów warunkiem uzyskania zaliczenia semestru i wpisania na następny semestr jest otrzymanie zaliczeń i złożenie wszystkich egzaminów wyznaczonych w planie studiów, co jest równoznaczne z osiągnięciem zakładanych efektów uczenia się oraz przyjętej dla poszczególnych zajęć liczby punktów ECTS.

Podstawową formą weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się związanych z danym przedmiotem jest egzamin. Dla pozostałych przedmiotów stosuje się zaliczenia na ocenę. Zakres, forma i wymogi odnoszące się do weryfikacji i kryteria oceny osiągnięcia efektów uczenia się określone są w sylabusach przedmiotów. Egzaminy przeprowadzane są w terminach określonych w harmonogramie sesji egzaminacyjnej. Jedynie studenci korzystający z indywidualnej organizacji studiów, w tym z niepełnosprawnością mają prawo, za zgodą dziekana, do zaliczania zajęć i składania egzaminów w innych terminach. Studentowi przysługuje prawo przystąpienia do jednego zaliczenia/egzaminu poprawkowego. Studenci otrzymują informację o uzyskanych wynikach egzaminów i zaliczeń poprzez system elektroniczny obsługujący proces dydaktyczny w terminie do 7 dni od daty przeprowadzenia egzaminu lub zaliczenia. W przypadku wystąpienia sytuacji konfliktowych i zgłaszania zastrzeżeń co do bezstronności, formy, trybu lub przebiegu egzaminu studentowi przysługuje odwołanie do dziekana, który może zarządzić komisyjne sprawdzenie stopnia opanowania przez niego efektów uczenia się. Student, który nie zaliczył semestru może ubiegać się o warunkowe zezwolenie na studiowanie w następnym semestrze bądź jego powtarzanie.

Wskazane zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się zapewniają równe traktowanie wszystkich studentów. Przewidują one w szczególności możliwość dostosowania ogólnie

obowiązujących zasad do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Określenie i podanie do wiadomości studentów sposobów weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się przed przystąpieniem do niej zapewnia obiektywność i przejrzystość tego procesu. Uregulowane zostały sposoby postępowania w sytuacjach konfliktowych. Studenci mają zapewniony dostęp do informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów.

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się przeprowadzana jest na różnych etapach. Obejmuje ona bieżącą ocenę aktywności i prac etapowych studenta w trakcie trwania zajęć, końcowe egzaminy i zaliczenia przedmiotowe, ocenę przebiegu praktyk zawodowych, ocenę prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego. Weryfikacja obejmuje wszystkie zakresy efektów uczenia się, tj. wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne. Przyjęto przy tym zasadę, że zaliczenia poszczególnych form zajęć dydaktycznych, wchodzących w skład przedmiotu dokonuje nauczyciel akademicki prowadzący te zajęcia.

Zaliczenie ćwiczeń dokonywane jest na podstawie obecności na zajęciach, oceny aktywności studenta oraz uzyskanych przez niego ocen z prac pisemnych i realizacji innych zadań. Do najczęściej stosowanych sposobów weryfikacji osiągnięcia i oceny efektów uczenia się należą prace etapowe w formie prezentacji, referatów, kolokwii, innych opracowań pisemnych, sprawozdań oraz projektów przygotowywane przez studentów. Są one wykonywane w trakcie ćwiczeń bądź zlecane do wykonania w ramach pracy własnej studenta.

Prace egzaminacyjne i zaliczeniowe dla przedmiotów kończących się zaliczeniem na ocenę obejmują swym zakresem tematykę wykładów i mogą mieć formę zwartego opracowania pisemnego jednego lub kilku zagadnień lub testu wyboru bądź egzaminu ustnego. Warunki uzyskania zaliczenia oraz wymagania odnoszące się do egzaminów i ich formy ustalają nauczyciele prowadzący. Sposób weryfikacji efektów uczenia się oraz elementy i wagi mające wpływ na ocenę końcową znajdują się w opisie modułu kształcenia (w sylabusie).

Stopień opanowania języka obcego na poziomie B2 przewidzianym dla studiów pierwszego stopnia weryfikowany jest na podstawie kolokwii przeprowadzanych w trakcie poszczególnych semestrów oraz pisemnego egzaminu końcowego.

Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów nie przewidywał prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Oznacza to, że weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywała się z siedzibie Uczelni. Jednak w warunkach pandemii Uczelnia została zmuszona w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 do przeprowadzenia zaliczeń kończących zajęcia i egzaminów w formie zdalnej z zachowaniem zasad rzetelności.

Analiza ocen ze wszystkich przedmiotów z roku akademickiego 2019/2020 wskazuje na następujący ich rozkład: 5,0 – 53,4%; 4,5 – 16%; 4,0 – 15%; 3,5 – 6%; 3,0 – 9%; 2,0 – 0,6%. Jest to rozkład daleki od statystycznie normalnego co wskazuje na zjawisko zawyżania ocen.

Tematyka prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych odpowiada treściom programowym ujętym w sylabusach przedmiotów. Prace egzaminacyjne mają formę prac pisemnych. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się opiera się najczęściej na pytaniach testowych, opisowych i zadaniach obliczeniowych. W przypadku części przedmiotów stosowane są jedynie pytania testowe i opisowe, co pozwala jedynie na weryfikację wiedzy. Zakres tej weryfikacji w poddanych ocenie losowo wybranych pracach był na niektórych przedmiotach wąski. Zbyt mała waga przywiązywana jest do weryfikacji efektów uczenia się, w szczególności uwzględniających umiejętności praktyczne. Stopień trudności w odniesieniu do niektórych sprawdzianów był niski. Analiza zestawień zbiorczych ocen wskazuje przy tym na ich małe zróżnicowanie z wyraźną przewagą ocen wysokich. Oceny prac dyplomowych wystawiane przez promotora (ocena z seminarium przyjmowana uprzednio jako

jej odpowiednik) oraz recenzenta są w wielu przypadkach zawyżone. Brak jest przy tym w wielu przypadkach uzasadnienia bądź pełnego uzasadnienia oceny.

Tematyka większości prac dyplomowych na ocenianym kierunku studiów dotyczy zagadnień związanych z finansami przedsiębiorstw i instytucji, systemu podatkowego, rachunkowości. Tematy części prac nie są jednak związane z kierunkiem studiów finanse i rachunkowość. Są to np. prace pt. Zarządzanie zasobami ludzkimi na przykładzie sp. z o.o., Analiza zatrudnienia i płac w Zespole Oświatowym w Mordach w latach 2015-2016, Zasady polityki kadrowej i płacowej w jednostkach policji, Analiza wynagrodzeń za pracę – ujęcie teoretyczne i praktyczne. Struktura i treść merytoryczna części prac dyplomowych nie odpowiada profilowi praktycznemu, ze względu na duży udział zagadnień opisowych opartych na literaturze przedmiotu a mały zagadnień praktycznych i wąski zakres korzystania z bardziej zaawansowanych metod analiz danych empirycznych.

Uczelnia prowadziła do roku akademickiego 2017/2018 monitoring losów absolwentów w oparciu o własne badania ankietowe. Wyniki tych badań wskazywały na wysoką ocenę przez nich programu studiów oraz ich przydatności na rynku pracy. Absolwenci w ramach ostatnich tego typu badań ocenili pozytywnie program studiów oraz jego realizację. Natomiast wśród opinii o ich przydatności dominowały wskazania „duża” i „średnia”. Wyników tych badań nie można jednak uogólniać ze względu na dość niską liczbę respondentów.

Obecnie Uczelnia korzysta z wyników analiz prowadzonych w ramach badań Ekonomicznych Losów Absolwentów. Dane za 2018 r. wskazują na nieznaczne ryzyko bezrobocia wśród absolwentów ocenianego kierunku studiów. Absolwenci otrzymywali jednak niższe wynagrodzenia miesięczne od średniego w skali kraju.

Studenci ocenianego kierunku nie byli w ostatnich latach autorami bądź współautorami publikacji fachowych. Natomiast 8 osób z grona absolwentów zajmowało stanowiska kierownicze bądź pełniło funkcje w podmiotach gospodarczych i instytucjach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Rekrutacja kandydatów na studia dokonywana jest na zasadzie kolejności zgłoszeń. Nie zapewnia doboru kandydatów z uwzględnieniem ich wiedzy i umiejętności zdobytych na wcześniejszych etapach kształcenia. Zapewnione są równe szanse dla wszystkich ubiegających się o przyjęcie na studia.

Uczelnia wprowadziła regulacje umożliwiające identyfikację i ocenę efektów uczenia się osiągniętych poza systemem szkolnictwa wyższego. Określono także zasady zaliczenia efektów uczenia się osiągniętych przez studentów w przypadku przeniesienia z innej uczelni bądź odbycia części studiów w uczelni zagranicznej.

System dyplomowania zawiera podstawowe elementy, w szczególności procedury związane z uruchamianiem seminariów, powoływaniem opiekunów prac dyplomowych, wymogów stawianych tym pracom, ich recenzowania, przeprowadzania egzaminu dyplomowego.

Zasady weryfikacji osiągnięcia i oceny efektów uczenia się są dostosowane do poziomu i profilu studiów oraz charakteru poszczególnych przedmiotów. Zapewniają równe traktowanie wszystkich studentów. Otrzymują oni informację zwrotną o wynikach oceny prac i etapów kształcenia. W przypadku wystąpienia sytuacji konfliktowych mają zapewnioną ochronę swoich praw

do obiektywnej i niezależnej oceny. Analiza losowo wybranych prac wskazuje jednak na dość wąski zakres weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie umiejętności, w tym praktycznych. Zbiorcze zestawienia ocen wskazują na ich małe zróżnicowanie i zjawisko zawyżania.

Zastrzeżenia budzi tematyka części prac dyplomowych nie odpowiadająca kierunkowi studiów, ich charakter niedostosowany do praktycznego profilu studiów, niedostosowanie specjalności naukowej części promotorów i recenzentów do tematyki prac, jak również oraz jakość recenzji (brak bądź zbyt wąskie uzasadnienie ocen, niedostrzeżenie ewidentnych błędów).

Błędy i nieprawidłowości będące podstawą obniżenia oceny:

1. Niedostateczne stosowanie metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie umiejętności, zwłaszcza praktycznych.
2. Niski stopień trudności części sprawdzianów wiedzy i umiejętności, a w konsekwencji występowania zjawiska zawyżania ocen.
3. Niedoskonałości w ramach procesu dyplomowania związane z niedostosowaniem tematyki prac do efektów uczenia się, niedostosowania metod badawczych i struktury prac do profilu praktycznego, niedostosowania tematyki prac do specjalności naukowych promotorów i recenzentów, niepełnego uzasadniania ocen w recenzjach, zawyżania ocen.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się stosowanie metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, zwłaszcza odnoszących się do umiejętności, w tym praktycznych, dokonywanej za pomocą prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych pozwalających na objęcie nimi efektów uczenia się we wszystkich przewidzianych dla poszczególnych przedmiotów zakresach. Zaleca się dokonanie przeglądu stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się i monitorowanie ich stosowania przez prowadzących zaliczenia i egzaminy.
2. Zaleca się zwiększenie stopnia trudności sprawdzianów wiedzy i umiejętności w ramach egzaminów i zaliczeń, a w konsekwencji dokonywanie oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w pełnej skali ocen. Zaleca się przeprowadzanie okresowych przeglądów ocen z poszczególnych przedmiotów przez upoważnione do tego jednostki i reagowanie odpowiedzialnych za proces dydaktyczny organów na anomalie występujące w tym zakresie.
3. Zaleca się doprecyzowanie zasad i procedur dyplomowania oraz dokonywanie regularnych przeglądów przebiegu procesu dyplomowania we wskazanych zakresach i podejmowanie działań prowadzących do wyeliminowania nieprawidłowości. W ramach procedury dyplomowania zaleca się w szczególności:
 - a. dostosowanie tematyki wszystkich prac dyplomowych efektów uczenia się przyjętych dla kierunku studiów;
 - b. zatwierdzanie tematyki prac dyplomowych zgodnie ze specjalizacją naukową reprezentowaną przez jej opiekuna naukowego;
 - c. wyznaczanie recenzentów prac dyplomowych zgodnie z ich specjalizacją naukową;
 - d. dostosowanie tematyki prac dyplomowych, stosowanych metod badawczych oraz struktury w ujęciu części teoretycznej i empirycznej do praktycznego profilu studiów;

- e. przestrzeganie zasady pełnego uzasadniania oceny pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta;
- f. wyeliminowanie zjawiska zawyżania przez nich ocen.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Realizacja programu kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość na studiach pierwszego stopnia w roku akademickim 2020/2021 jest zapewniona przez 37 pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych, którzy w większości posiadają aktualny dorobek naukowy i kompetencje dydaktyczne, wynikające m.in. z kilkuletniego doświadczenia w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Są to zarówno nauczyciele akademicki Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa (17 pracowników) zatrudnieni na podstawowym i drugim miejscu pracy w Uczelni jak również nauczyciele związani z Uczelnią na podstawie umów cywilno-prawnych (20 osób). Kilkunastu pracowników (12 osób) posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza pracą w uczelni związane z tematyką prowadzonych zajęć i efektami uczenia się na kierunku finanse i rachunkowość (przykładowo doświadczenie w pracy w Ministerstwie Finansów na stanowisku dyrektora Departamentu Spraw Majątkowych; doradcy Prezesa Kredyt Lease SA – spółki należącej do Grupy Kapitałowej Kredyt Banku SA; jako biegły rewident badający sprawozdania finansowe przedsiębiorstw; jako trener, doradca zawodowy, psycholog, pośrednik pracy; prowadzący własną Kancelarię Księgową oraz pełniący funkcję głównego księgowego oraz Dyrektora Finansowego; jako główny księgowy w instytucjach publicznych; w banku na stanowiskach menedżerskich związanych z analizą danych finansowych dla inwestorów i analityków, w biurze rachunkowym jako referent ds. księgowych i in.), co umożliwia nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. W zespole kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na kierunku ekonomia zatrudnionej w Uczelni na podstawie umowy o pracę, 3 osoby posiadają tytuł profesora, 1 posiada stopień naukowy doktora habilitowanego, 7 - doktora i 6 – tytuł zawodowy magistra. Wielu z pracowników jest związanych z Uczelnią od wielu lat, co umożliwia stabilizację kierunku i kontynuację zajęć dydaktycznych. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy. Dorobek naukowy pracowników prowadzących zajęcia jest różnorodny i mieści się w takich dyscyplinach jak: ekonomia i finanse (dyscyplina wiodąca), nauki o zarządzaniu i jakości, matematyka, nauki prawne, psychologia – zgodnie z tematyką realizowanych zajęć dydaktycznych na kierunku finanse i rachunkowość i przyporządkowaniem efektów uczenia się do dyscyplin. Osoby z tytułem zawodowym magistra prowadzące zajęcia, to w większości osoby z doświadczeniem zawodowym, a także osoby wspierające proces dydaktyczny (lektorzy języków obcych). Zarówno liczebność kadry jak i struktura kwalifikacji i doświadczeń zawodowych nauczycieli akademickich umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Uczelnia wspiera rozwój kompetencji dydaktycznych kadry. Kadra dydaktyczna oraz zarządzająca Uczelnią podnosi swoje kwalifikacje oraz kompetencje uczestnicząc w szkoleniach finansowanych w ramach projektów współfinansowanych z funduszy UE (przykładowo w ramach projektu Zintegrowany Program Collegium Mazovia w ramach POWER pracownicy uczestniczyli w szkoleniach: Metodologia przygotowania contentu merytorycznego do e-learningu; Prowadzenia zajęć metodą e-learning; Metodologia przygotowania contentu merytorycznego do e-learningu; Autoprezentacja i wystąpienia publiczne; Technologie informacyjno-komunikacyjne w pracy dydaktycznej; Zarządzanie procesem blended-learning; Prince 2 Foundation; Język angielski; Internacjonalizacja Uczelni), a także

uczestnicząc w wizytach studyjnych i szkoleniach w zagranicznych uczelniach (np. London University). Planowane są również kolejne szkolenia (w ramach projektu „Kompleksowy program wsparcia jakości kształcenia i zarządzania Collegium Mazovia” POWER) o tematyce: Projektowanie grafiki komputerowej; Finanse uczelni. Działanie i obsługa macierzy; VISIO i arkusze kalkulacyjne; Obsługa i utrzymanie infrastruktury i systemów ERP.

Pracownicy wyróżniający się w pracy dydaktycznej uzyskują corocznie nagrody Rektora. Nagrody te mają charakter uznaniowy. W ramach polityki kadrowej prowadzona jest ocena kadry co 4 lata (ostatnia miała miejsce w roku 2018 za lata 2014/2015 i 2015/2016). Zajęcia prowadzone na kierunku finanse i rachunkowość podlegają hospitacjom, nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia, których zajęcia zostały ocenione uzyskują informację zwrotną. Wykładowcy otrzymują również informację o wynikach oceny studentów dotyczącej poszczególnych zajęć. Studenci – wyrażając ocenę w 5 stopniowej skali – oceniają m.in. zapoznanie studentów z programem kształcenia, zagadnieniami, literaturą i sposobem weryfikacji efektów uczenia się, sposób przekazu treści i prowadzenia zajęć, aktywizowanie studentów w trakcie zajęć, regularność odbywania zajęć, wykorzystane metody dydaktyczne, sposób weryfikacji efektów uczenia się i obiektywizm oceny i in. Studenci wyłaniają też – na podstawie ocen studenckich – nauczycieli, którym nadają tytuł „super belfra”. W przypadku niskich ocen studenckich jak i hospitacji prowadzone są z nauczycielami rozmowy i podejmowane działania naprawcze.

Obsada zajęć jest prawidłowa. Biorąc pod uwagę liczbę studentów na kierunku finanse i rachunkowość (94), wskazana liczebność i struktura kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Przydział zajęć jest uzależniony od specjalizacji poszczególnych osób, natomiast obciążenie godzinowe jest uzależnione od zajmowanego stanowiska (pracownik badawczo-dydaktyczny lub dydaktyczny). Obciążenia godzinowe kadry zarówno zatrudnionej na podstawowym i dodatkowym miejscu pracy jak i pozostałej umożliwiają prawidłową realizację zajęć nie wykazując nadmiernych obciążeń. Kadra zatrudniona na podstawowym miejscu pracy spełnia wymagania ustawowe i prowadzi ponad 50% ogółu godzin wynikających z programu studiów kierunku finanse i rachunkowość. W przypadku osób prowadzących zajęcia dobór kadry uwzględnia ocenę: dorobku naukowego, osiągnięć praktycznych zdobytych poza uczelnią, kompetencji dydaktycznych i badawczych, posiadania doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią, a w przypadku kształcenia zdalnego również kompetencje cyfrowe. Wstępnym i podstawowym warunkiem do przydzielenia przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne są kompetencje praktyczne kadry. Zarówno przydział zajęć jak i obciążenie godzinowe są poprawne, są też pozytywnie ocenione przez wykładowców, co zostało przedstawione podczas wizytacji w ramach spotkania z zespołem oceniającym.

Dobór nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia jest transparentny. Jest przedmiotem analizy na forum komisji ds. jakości kształcenia oraz podlega zatwierdzeniu przez Dziekana.

W zakresie dorobku naukowego kadry dydaktycznej należy zauważyć, że osoby prowadzące zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzą indywidualnie badania naukowe. Kompetencje naukowo-dydaktyczne kadry znajdują wyraz m.in. w dorobku publikacyjnym w zakresie artykułów naukowych, np. „Bezpieczeństwo ekonomiczne a rynek pracy”, „Upowszechnienie płatności elektronicznych a ograniczenie szarej strefy”, „Reakcje podatników na wprowadzenie nowego obowiązku podatkowego na przykładzie opodatkowania sprzedaży przetworzonych produktów rolnych”, „Bankructwo konsumenckie – nowa instytucja w polskim prawie cywilnym”, „Tendencje zmian poziomu efektywności polskiego sektora przedsiębiorstw”. Wsparcie rozwoju naukowego pracowników przez Uczelnię jest raczej doraźne, przyjmuje formę finansowania udziału w konferencjach na prośbę pracownika. W latach objętych oceną PKA nie zanotowano awansów

naukowych pracowników Wydziału Nauk Stosowanych. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość są laureatami nagród i odznaczeń, m.in. Medalu Komisji Edukacji Narodowej, Medalu za Długoletnią Służbę oraz nagród Rektora za osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne.

Zarówno dorobek publikacyjny, zainteresowania naukowe nauczycieli akademickich na kierunku, jak również powiązania z praktyką biznesową świadczą o adekwatnym doborze kadry zarówno z punktu widzenia realizowanego na kierunku programu nauczania, jak i zakładanych efektów uczenia się.

Seminaria dyplomowe powiązane są z tematyką badań nauczycieli akademickich, jak również z praktycznym profilem kierunku, choć zdarzają się odstępstwa od tej reguły. W celu zapewnienia praktycznego charakteru prac dyplomowych seminaria dyplomowe prowadzą na ogół osoby z dorobkiem naukowym i odpowiednim doświadczeniem zawodowym.

Rekrutacja pracowników odbywa się na podstawie akceptacji złożonej przez kandydata na pracownika oferty zatrudnienia, oceny dorobku naukowego i doświadczenia dydaktycznego oraz dorobku w działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów. Rekomendacji do zatrudnienia dokonuje Dziekan po zapoznaniu się z dokumentami przedstawionymi przez kandydata i ich analizą pod kątem potrzeb realizacji procesu dydaktycznego, prowadzenia badań naukowych oraz po ustaleniu w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej możliwych płaszczyzn współpracy (prowadzenie badań naukowych, zajęć dydaktycznych). Uczelnia nie monitoruje aktywności publikacyjnej pracowników, definiując swoją specyfikę jako uczelnię zawodową skoncentrowaną na kształceniu praktycznym. Zespół oceniający rekomenduje monitorowanie dorobku naukowego kadry zatrudnionej na podstawowym miejscu pracy, co da podstawy do prowadzenia odpowiedniej polityki kadrowej wspierającej rozwój kadry niezbędnej do prowadzenia modułów związanych z dyscypliną naukową ekonomia i finanse i będzie spójne ze stosowanymi w Uczelni kryteriami doboru i oceny kadry akademickiej. Podstawami systemu motywacyjnego zatrudnionych są osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne oraz doświadczenie zawodowe. Warunkiem uzyskania przez pracownika badawczo-dydaktycznego pozytywnej oceny okresowej jest zdobycie łącznej oceny pozytywnej oraz minimalnej liczby punktów za działalność naukową i dydaktyczną. W ocenie okresowej uwzględnia się ocenę studentów. Wysoko oceniane jest aplikowanie o granty, współpraca międzynarodowa, prowadzenie zajęć zgodnie z najwyższymi standardami. Ocena dokonywana jest w oparciu o kwestionariusz oceny pracownika.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Realizację programu studiów kierunku finanse i rachunkowość zapewnia dorobek praktyczny, naukowy i kompetencje dydaktyczne osób prowadzących zajęcia na tym kierunku. Obsada zajęć jest prawidłowa i obejmuje 37 pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych. Są to zarówno nauczyciele akademickich Uczelni, jak i nauczyciele zatrudnieni na podstawie umów cywilno-prawnych. Spośród osób zatrudnionych na podstawowym i dodatkowym miejscu pracy w Uczelni 3 pracowników posiada

tytuł profesora, 1 doktora habilitowanego, 7 doktora i 6 magistra. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość posiadają doświadczenia praktyczne, prowadzą własne badania naukowe. Kompetencje naukowo-dydaktyczne kadry znajdują również wyraz w dorobku publikacyjnym w zakresie artykułów naukowych. Kluczowym kryterium doboru pracowników jest doświadczenie praktyczne, dorobek publikacyjny, jak i zainteresowania naukowe oraz kompetencje dydaktyczne a w przypadku zajęć zdalnych kompetencje cyfrowe.

Obsada zajęć pozostaje w kompetencji Dziekana, który przy przydziale zajęć kieruje się przede wszystkim doświadczeniem praktycznym i dorobkiem naukowym poszczególnych pracowników jednostki oraz doświadczeniem dydaktycznym, co zapewnia nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. W celu zapewnienia praktycznego charakteru prac dyplomowych seminaria dyplomowe prowadzą na ogół osoby z dorobkiem naukowym i odpowiednim doświadczeniem zawodowym, choć zdarzają się odstępstwa od tej reguły. Obsada zajęć nie budzi zastrzeżeń. Obciążenia godzinowe, w tym nauczycieli zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy, są zgodne z wymaganiami. Rekrutacja pracowników odbywa się na podstawie oceny dorobku naukowego i doświadczenia dydaktycznego oraz zawodowego. Aktywność publikacyjna pracowników nie podlega bieżącemu monitorowaniu. Ocena pracownika naukowo-dydaktycznego obejmuje weryfikację dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego oraz doświadczenia zawodowego i uwzględnia ocenę studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Baza dydaktyczna, naukowa, biblioteczna, a także rekreacyjno-kulturalna Uczelni mieści się w dwóch budynkach na terenie kampusu przy ul. Sokołowskiej 161 o łącznej powierzchni 19361 m². Zajęcia dla kierunku odbywają się w budynku A, w którym na powierzchni 18263 m² znajdują się m.in.: 5 sal wykładowych łącznie na 607 miejsc; 4 sale ćwiczeniowe łącznie na 172 miejsca; 2 pracownie informatyczne (45 miejsc); pracownia Centrum Symulacji Biznesu (24 miejsca); pracownia nauki języków obcych (50 miejsc); sala gimnastyczna (12 miejsc), a także biblioteka z czytelnią. Na terenie Uczelni studenci i pracownicy mają do dyspozycji miejsca do pracy z własnym komputerem, kserokopiarki, bar studencki, 188 miejsca parkingowe zewnętrzne i 15 miejsc na parkingu podziemnym oraz zadane miejsce dla jednośladów. Dodatkowo studenci studiów niestacjonarnych mogą korzystać z parkingu nieodległej szkoły podstawowej. Na korytarzach rozstawione są wygodne fotele i kanapy oraz dostępny automat z napojami. W budynku mieści się również miejsce zabaw dla dzieci oraz pokój dla „matki karmiącej”. Uczelnia posiada także dom akademicki o powierzchni ok. 600 m² z mieszkaniami 2 i 3 pokojowymi dla studentów oraz wykładowców.

Sal i pracownie dydaktyczne są nowoczesne, wyposażone w środki multimedialne, a laboratoria komputerowe w stanowiska z pełnym oprogramowaniem i dostępem do Internetu. Centrum Symulacji

Biznesowej to zaaranżowane biuro typu Open Space wyposażone w 24 samodzielne stanowiska komputerowe oraz szafki na dokumenty tworzone przez studentów. Na komputerach zainstalowano oprogramowanie wykorzystywane w prowadzeniu działalności gospodarczej, kierowaniu przedsiębiorstwem, jednostką budżetową, w tym do przeprowadzania analizy sytuacji majątkowo-finansowej, tj.: pełny pakiet Office 365; pakiet Sage Symfonia (moduły: Finanse i rachunkowość, Kadry i płace, Mała Księgowość, Handel); pakiet WaPro ERP (moduły: Sprzedaż i magazyn, Finanse i księgowość, Księga podatkowa, Kadry i płace, Środki trwałe); pakiet Comarch Optima ERP (Biuro Rachunkowe, Księga Handlowa, Kasa i Bank, Obieg Dokumentów, Detal, Płace i Kadry, Środki Trwałe, Faktury, CMR, Analizy BI); program do obsługi baz danych MS SQL; program dla jednostek budżetowych "GROSZEK" (pakiety: Budżet win, Podatki win, Kszob win, JGU win, Rejestr win). Oprogramowanie wykorzystywane jest na takich przedmiotach, jak:

- *komputerowe techniki w rachunkowości; warsztaty z praktykami: ewidencja środków trwałych; projektowanie przedsięwzięć: magazynowanie środków trwałych; sprawozdawczość finansowa; rachunkowość finansowa* (wszystkie moduły Sage Symfonia, WaPro ERP; Comarch Optima ERP, program do obsługi baz danych MS SQL, płatnik) – specjalność: finansowanie i rachunkowość przedsiębiorstw;
- *księgowość budżetowa; rozszerzenie: podatki, rejestr VAT i wymiar podatków; projektowanie przedsięwzięć* (WaPro ERP: Mag, Gang, program do obsługi baz danych MS SQL, płatnik oraz wszystkie moduły oprogramowania GROSZEK) - specjalność: finanse jednostek terytorialnych.

Studenci mają zapewniony dostęp do pomieszczeń dydaktycznych oraz Centrum Symulacji Biznesowej poza godzinami zajęć po wcześniejszym zgłoszeniu zapotrzebowania do opiekuna pracowni lub Dziekana Wydziału, który zgłasza zapotrzebowanie do działu administracji. Mogą oni korzystać z urządzeń komputerowych oraz specjalistycznego oprogramowania jedynie w obecności i pod nadzorem pracownika odpowiedzialnego za pracownię (opiekuna pracowni lub pracownika wyznaczonego przez opiekuna). Studenci nie mają dostępu do oprogramowania poza Uczelnią – korzystają z bezpłatnych wersji demonstracyjnych (krótkoterminowych).

Rekomenduje się zapewnienie dostępu studentom do oprogramowania poza Uczelnią w ramach zajęć przewidzianych programem przedmiotu, dla którego oprogramowanie zostało przypisane. Jednocześnie rekomenduje się w sylabusach przedmiotów wskazanie na konkretne oprogramowanie wykorzystywane w trakcie zajęć, wymieniając nazwę i moduły.

Studenci i pracownicy mają nieograniczony dostęp do ogólnodostępnej sieci bezprzewodowej na terenie Uczelni, a także do stanowisk komputerowych zlokalizowanych na korytarzach. Pomieszczenia dydaktyczne są nowoczesne i bardzo dobrze wyposażone. Liczba i wielkość sal dydaktycznych oraz ilość stanowisk w pracowniach jest dostosowana do liczby studentów i liczebności grup, co zapewnia studentom odpowiedni komfort korzystania, samodzielne wykonywanie czynności praktycznych, a także prawidłową realizację zajęć przez nauczycieli.

Biblioteka – zgodnie z udostępnionym sprawozdaniem GUS K-03 dysponuje powierzchnią użytkową 382 m²; 58 miejscami dla czytelników oraz 7 podłączonymi do Internetu stanowiskami komputerowymi (w tym: 3 dostosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami z klawiaturami ze zintegrowanym touchpadem; 2 z zainstalowanym programem do czytania książek elektronicznych); 2 wydzielone stanowiska do podłączenia laptopa przewodem sieciowymi, a także miejsca do pracy z książkami i czasopismami. Użytkownicy biblioteki mają możliwość korzystania ze słuchawek z mikrofonem (7 sztuk) oraz drukowania i skanowania potrzebnych materiałów dydaktycznych. Biblioteka nie umożliwia korzystania z urządzeń kopiujących. Jest czynna od wtorku do soboty w godzinach 8:00 – 16:00 oraz w niedzielę w terminach zjazdów studiów niestacjonarnych (w godz. 8:00 – 16:00).

Księgozbiór biblioteki na 31.12.2019 r. obejmował 26527 woluminów (w tym 143 czasopisma), w tym dedykowane dla ekonomii i finansów 1054 publikacje książkowe oraz 52 czasopisma w wersji on-line i papierowej (w tym: 21 dostępne w czytelni) - m.in. z zakresu: ekonomii, przedsiębiorczości, finansów, rachunkowości, podatków, prawa. Biblioteka oferuje studentom i pracownikom:

- zbiory specjalne w postaci dokumentów elektronicznych (158 pozycji); 3523 zdigitalizowanych obiektów;
- zdalny dostęp do elektronicznych, pełnotekstowych baz danych: GOFIN Portal Podatkowo-Księgowy, Lex;
- w ramach ogólnopolskich licencji Wirtualnej Biblioteki Nauki - dostęp do międzynarodowych baz danych: Elsevier, Springer, Wiley, Nature Science oraz elektronicznych baz danych Scopus i Web of Science;
- w ramach projektów narodowych dostęp do elektronicznych baz danych ePNP; Ekonomia on-line, Nauka Polska, Google Scholar oraz e-Bibliotek: IBUK-Libra; ACADEMICA (zbiory zgromadzone i zdigitalizowane przez Bibliotekę Narodową);
- możliwość korzystania z czytelni i wypożyczalni 4 bibliotek w Siedlcach.

Na koniec 2019 roku w bibliotece zarejestrowanych było 633 użytkowników, z czego aktywnie wypożyczających czytelników było 401, w tym 356 studentów i 29 pracowników. W ciągu roku 2019 wypożyczono na zewnątrz 3198 pozycje księgozbioru oraz zbiorów specjalnych, na miejscu udostępniono 284 pozycje, a ze zbiorów elektronicznych pobrano 920 dokumentów (sprawozdanie GUS K-03).

W trakcie weryfikacji w katalogu on-line biblioteki dostępności 30 pozycji literatury obowiązkowej i uzupełniającej z losowo wybranych sylabusów (m.in.: *analiza finansowa, bankowość, finanse, mikroekonomia, rachunkowość finansowa*), stwierdzono:

- niedostępność 6 z 19 pozycji literatury obowiązkowej ,
- niedostępność 1 z 11 pozycji literatury uzupełniającej ,
- błędy w roku wydania (- lub + 1-2 lata), w tytule (np. „Bankowości podstawy” zamiast „Bankowość. Podstawy”), brak oznaczenia tomu w przypadku pozycji wielotomowych.

W 2019 roku Uczelnia przeznaczyła na zakupy książek, czasopism, dokumentów elektronicznych, licencjonowanych zbiorów elektronicznych 14083 zł (sprawozdanie GUS K-03).

Uczelnia zapewnia zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej i zasad korzystania z niej z przepisami BHP. W pracowniach komputerowych oraz w salach dydaktycznych na tablicach informacyjnych zamieszczone są instrukcje BHP oraz regulaminy korzystania z pracowni. Uczelnia posiada instrukcję postępowania w sytuacjach awarii lub zdarzeń potencjalnie zagrażających zdrowiu i życiu (Zarządzenie Rektora nr 27/2017 z dnia 13 lipca 2017 roku).

Infrastruktura Uczelni dostosowana jest w pełni do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Posiada podjazdy (pochylnie), platformę na klatce schodowej, odpowiednich rozmiarów drzwi do budynku oraz do biblioteki, dwie windy, stanowiska komputerowe, toalety z wszystkimi udogodnieniami, miejsca parkingowe bezpośrednio przed wejściem głównym do budynku. Biblioteka przystosowana jest do obsługi osób z niepełnosprawnościami ruchowymi, poruszających się na wózkach inwalidzkich, nie posiada natomiast udogodnień dla użytkowników niewidzących i słabowidzących.

Uczelnia do marca 2020 roku nie prowadziła zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Od marca w związku z koniecznością organizacji kształcenia zdalnego i zapewnienia komunikacji ze studentami, Uczelnia zaczęła prowadzić zajęcia z wykorzystaniem platformy komunikacyjnej Microsoft Teams. Powołano zespół ds. wdrażania platformy, który zorganizował

szkolenia w tym zakresie zarówno dla wykładowców, jak i studentów. Wszelkie informacje o systemie, kursy on-line w zakresie jego obsługi, instrukcje użytkowania zostały udostępnione wykładowcom oraz studentom. Wykładowcom oraz studentom, którzy nie dysponują własnym sprzętem spełniającym określone wymagania, czy warunkami lokalowymi umożliwiono korzystanie z infrastruktury (wyposażonych odpowiednio sal dydaktycznych) Uczelni, z zachowaniem reżimów sanitarnych lub wypożyczenie laptopów wyposażonych w głośniki i kamery oraz z zainstalowanym oprogramowaniem MS Teams. W trakcie zajęć, dział dydaktyki oraz dział IT pełnią dyżury w celu sprawnego rozwiązywania wszelkich problemów technicznych w zakresie zdalnego kształcenia.

Na Uczelni monitorowanie, ocena i doskonalenie bazy dydaktycznej ma charakter ciągły, a w procesie uczestniczą pracownicy i studenci. Mają oni możliwość zgłaszania władzom Uczelni swoich uwag i propozycji odnośnie do infrastruktury i zasobów biblioteki drogą oficjalną poprzez swoich przedstawicieli w Senacie, bezpośrednio na spotkaniach z władzami, także wysyłając je pocztą elektroniczną, a w przypadku studentów dodatkowo poprzez parlament studencki. Ocena infrastruktury dokonywana jest przez nauczycieli w anonimowych ankietach dotyczących oceny Uczelni, a w przypadku studentów w anonimowych ankietach dotyczących oceny nauczycieli i procesu kształcenia. Dodatkowo poprzez skrzynkę skarg i wniosków. Uwagi i propozycje są analizowane przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia (UK ds. JK). Ocena infrastruktury dydaktycznej oraz zasobów bibliotecznych jest elementem przygotowywanego przez UK ds. JK Raportu z oceny jakości kształcenia po zakończeniu każdego roku akademickiego. Wszelkie uwagi przekazywane są do kierowników działów, których dotyczą, a realizacja zaleceń weryfikowana w kolejnym roku. Za realizację działań naprawczych i modernizacyjnych dotyczących infrastruktury odpowiada kanclerz i kierownik ds. administracyjnych. Przed rozpoczęciem zajęć technicy z Działu IT sprawdzają sprawność komputerów i działanie oprogramowania. Technicy pełnią dyżury podczas trwania zajęć i na bieżąco reagują na potrzeby pracowników i studentów. Okresowo komputery wymieniane są na nowe jednostki, a oprogramowanie aktualizowane. Zgodnie z deklaracjami na bieżąco aktualizowane są zasoby biblioteczne, a w pierwszej kolejności dokonywane są zakupy książek i czasopism wskazanych w sylabusach do przedmiotów. Weryfikacja dostępności 30 pozycji literatury obowiązkowej i uzupełniającej z losowo wybranych sylabusów ujawniła braki. Rekomenduje się zweryfikowanie dotychczasowego trybu aktualizowania zbiorów oraz uzupełnienie literatury o pozycje zalecane w sylabusach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna są zgodne z potrzebami procesu nauczania na profilu praktycznym i dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup, nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Uczelnia stworzyła warunki studentom z niepełnosprawnościami, a także studiującym matkom mającym małe dzieci. Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne są w zasadzie (w zasobach bibliotecznych zidentyfikowano braki w zakresie literatury zalecanej w sylabusach) zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku. Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna,

wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne są monitorowane przy zaangażowaniu studentów i pracowników.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana przez Collegium Mazovia Innowacyjną Szkołę Wyższą jest w przypadku wizytowanego kierunku prowadzona w skali całego Wydziału Nauk Stosowanych, na którym prowadzony jest jeden kierunek studiów pierwszego stopnia: finanse i rachunkowość oraz jeden kierunek studiów drugiego stopnia: ekonomia.

Na uczelni od 2013 roku funkcjonuje Rada Konsultacyjna. Jest ona organem doradczym i wspierającym działania Uczelni oraz stanowić ma forum wymiany myśli i doświadczeń środowiska akademickiego i otoczenia społeczno-gospodarczego.

W związku ze zmianą w 2019 roku Statutu Uczelni wprowadzono modyfikacje w funkcjonowaniu Rady Konsultacyjnej oraz w czerwcu 2020 roku uchwalono jej regulamin. Zgodnie z treścią regulaminu w skład Rady Konsultacyjnej mogą wchodzić przedstawiciele różnych typów podmiotów tj.:

- organów państwowych,
- organów samorządu terytorialnego i zawodowego,
- instytucji i stowarzyszeń naukowych, zawodowych oraz twórczych,
- organizacji pracodawców oraz organizacji samorządu gospodarczego,
- przedsiębiorców i instytucji finansowych oraz innych podmiotów.

Wnioski z przeprowadzonej oceny, w tym przeanalizowanej dokumentacji, spotkań z przedstawicielami uczelni oraz otoczenia społeczno-gospodarczego wskazują, że struktura współpracujących podmiotów jest bardzo zróżnicowana i zgodna z założeniami regulaminu. Spotkania Rady Konsultacyjnej mają odbywać się nie rzadziej niż raz w semestrze.

Warto zaznaczyć, że w regulaminie określono górny limit członków Rady Konsultacyjnej, który wynosi piętnastu członków. W tym z urzędu do Rady wchodzi Rektor oraz Kanclerz. Obecnie Rada liczy łącznie 9 członków. W tym jeden reprezentuje organizację pracodawców, jeden instytucję rynku pracy, dwóch podmioty z branży medycznej, również dwóch członków reprezentuje podmioty z branży budowlanej, a jeden z bankowości. W przypadku ocenianego kierunku jakim są finanse i rachunkowość studenci i absolwenci mogą oczywiście znaleźć zatrudnienie zgodne z kwalifikacjami w każdym z tego typu podmiotów. Mając na uwadze strukturę branż i stanowisk w Radzie Konsultacyjnej, należy stwierdzić, że z punktu widzenia ocenianego kierunku nie jest ona reprezentatywna. W przypadku działań w zakresie opiniowania: dostosowania oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy; realizowanych programów studiów; kształtowania struktury kwalifikacji absolwenta, określania efektów uczenia się i sposobów ich weryfikacji na prowadzonych kierunkach studiów, struktura podmiotów i osób, które

będą uczestniczyć w konsultacjach musi w większym stopniu odpowiadać specyfice kierunku. Członkowie Rady Konsultacyjnej nie muszą być jedynymi reprezentantami otoczenia społeczno-gospodarczego, którzy uczestniczą w tego typu konsultacjach.

Rekomendacja: Pożądane jest rozszerzenie współpracy o dodatkowe podmioty, których działalność wpisuje się bezpośrednio w obszary działalności zawodowej i zawodowego rynku pracy właściwy dla kierunku finanse i rachunkowość.

Jeśli zatem chodzi o rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku finanse i rachunkowość, można stwierdzić, że skład Rady jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia. Wynika to z faktu, że cele kształcenia odnoszą się do kształcenia na potrzeby lokalnego rynku pracy, w tym z uwzględnieniem podziału na obsługę finansowo-rachunkową podmiotów gospodarczych oraz jednostek sektora samorządowego oraz publicznego. Jeśli jednak chodzi o wsparcie doradcze przedstawicieli Rady Konsultacyjnej w odniesieniu do obszarów działalności zawodowej czy gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla ocenianego kierunku, to należy uznać, że skład ten może być niewystarczający. Ponieważ jednak Rada w tym składzie i na podstawie obowiązującego regulaminu funkcjonuje od czerwca 2020 roku, jej efektywność jeszcze nie jest znana.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, którzy uczestniczyli w spotkaniu z zespołem oceniającym wskazywali na pragmatyczne przesłanki decyzyjne dotyczące nawiązania współpracy. Były one związane z brakami odpowiednio wykwalifikowanych pracowników na lokalnym rynku pracy. Warto podkreślić, że przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wskazywali na silne strony uczelni związane z prowadzeniem i rozwijaniem współpracy. Dotyczą one otwartości na opinie, pomysły, a także elastyczności i sprawności w realizacji działań.

Analiza dokumentacji oraz wnioski z rozmów przeprowadzonych podczas oceny programowej wskazują, że uczelnia od kilku lat prowadzi współpracę z różnymi podmiotami reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze nie tylko w ramach funkcjonowania Rady Konsultacyjnej. Dowodzą tego zarówno podpisane porozumienia, jak i realizowane działania związane m.in. z realizacją takich form współpracy jak:

- konsultowanie programów kształcenia;
- organizacja praktyk;
- organizacja wizyt studyjnych;
- realizacja prac dyplomowych w ramach dedykowanej formy praktyk (*praktyki zawodowe dyplomowe*);
- udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć.

Jednym z przedsięwzięć realizowanych we współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego był projekt "IdeAgora – absolwenci kapitałem społecznym uczelni". W jego ramach studenci mieli możliwość uzyskać i rozwijać swoje kompetencje osobowościowe oraz społeczne w ramach siedmiu przedmiotów. Dotyczyły one identyfikacji profili osobowości, zagadnień i technik związanych z kreatywnością i innowacyjnością, a także odnoszących się do funkcjonowania w ramach sieci społecznych oraz kompetencji negocjacyjnych. Ponadto, w ramach swojej tzw. "trzeciej misji" związanej w działalności na rzecz społeczności lokalnej uczelnia sprawuje patronat naukowo-dydaktyczny nad dwoma zespołami szkół ekonomicznych (w Siedlcach i w Międzyrzeczu Podlaskim). Innym przykładem jest organizacja przez kilkanaście lat konkursów wiedzy ekonomicznej.

We współpracy z partnerami społecznymi uczelnia organizuje również "Forum Młodych – Przedsiębiorcza Polska Wschodnia".

Mając na względzie zarówno specyfikę regionu, jak i samej uczelni oraz w odniesieniu do koncepcji kształcenia i programu kształcenia wdrożonego w roku akademickim 2020/2021 można pozytywnie ocenić zakres, formy i jakość współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzonym przez Uczelnię w ramach ocenianego kierunku.

Wnioski z wizytacji wynikające z analizy dokumentacji oraz rozmów z przedstawicielami władz Uczelni, osób reprezentujących otoczenie społeczno-gospodarcze i osób odpowiedzialnych za WSZJK wskazują, że na ocenianym kierunku) nie są prowadzone okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów. Taki stan rzeczy generuje i wzmacnia ryzyko, związane z tym, że współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym nie będzie prowadzona w sposób zaplanowany z uwzględnieniem celów zmierzających do poprawy jakości kształcenia na kierunku. Brak systemowych rozwiązań w tym zakresie skutkować może brakiem zobiektywizowanych przesłanek decyzyjnych związanych z rozwojem kierunku i programu kształcenia.

Rekomendacja: Zasady i regulacje dotyczące współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym funkcjonowania Rady Konsultacyjnej oraz przygotowywana nowa strategia rozwoju Uczelni powinny uwzględniać ewaluację tej współpracy w odniesieniu do form współpracy, współpracujących podmiotów oraz celów strategicznych uczelni. Rozwiązanie to musi umożliwiać przekładać się na użyteczne wnioski umożliwiające wykorzystywanie ich do rozwoju i doskonalenia tej współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania programu studiów nie jest w pełni zgodny z koncepcją i celami kształcenia na ocenianym kierunku. Wynika to z faktu, że Rada Konsultacyjna działa w skali całej uczelni, a nie koncentruje się na danym kierunku czy kierunkach w danej dyscyplinie.

W zakresie realizacji programu studiów (przede wszystkim różnych form praktyk oraz realizacji zajęć przez wykładowców-praktyków) rodzaj, zakres i zasięg działalności podmiotów współpracujących jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia na ocenianym kierunku. Współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy: praktyki zawodowe, prowadzenie zajęć przez praktyków, współpraca przy organizacji wizyt studyjnych. Formy te są adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Na ocenianym kierunku oraz Wydziale Nauk Stosowanych nie są prowadzone okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Na uczelni prowadzone są zajęcia z 3 języków: angielskiego, rosyjskiego i niemieckiego, a także oferowane są wykłady w języku angielskim, głównie w ramach warsztatów z praktykami.

Uczelnia oferuje studentom, kadrze dydaktycznej i administracyjnej szereg aktywności w ramach międzynarodowych programów Erasmus+. Aktualnie Uczelnia ma podpisane 11 umów z uczelniami partnerskimi dotyczące wymiany pracowników naukowych, studentów i pracowników nie będących nauczycielami (Bułgaria – 2, Chorwacja, Estonia, Hiszpania, Litwa, Łotwa, Portugalia – 2, Turcja, Włochy), z tego dla kierunku finanse i rachunkowość dedykowana jest oferta 5 uczelni zagranicznych (Bułgaria – 2, Chorwacja, Hiszpania, Portugalia). Z uzyskanych w trakcie wizytacji informacji i przedstawionej dokumentacji wynika, że w ramach umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku w latach 2017-2020:

- z wyjazdu na praktykę zawodową w ramach programu Erasmus+ skorzystał 1 student (Malta);
- z wyjazdu w celach szkoleniowych skorzystał 1 pracownik naukowo-dydaktyczny prowadzący zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość, a także ekonomia (Węgry);
- 1 pracownik zagranicznej uczelni w ramach programu Erasmus+ wygłosił wykłady w języku angielskim dla studentów kierunku finanse i rachunkowość oraz kierunku ekonomia nt. „Fundamental of Business Administration” oraz „Operation Management”;
- 2 wykładowców wzięło aktywny udział w międzynarodowym webinarium zorganizowanym przez Uczelnię (2020),
- 1 wykładowca (afiliacja Uczelni) jest redaktorem zagranicznego czasopisma „FIRMS’s International Journal of Economics and Management Studies”, Jaipur, India. (wydany został 1 numer czasopisma, w lipcu 2019 roku).

Pracownicy (afiliacja Uczelni) i studenci kierunku finanse i rachunkowość w latach 2017-2020 nie byli zaangażowani w realizację międzynarodowych projektów badawczych, dydaktycznych czy rozwojowych, a także nie opublikowali artykułów w językach obcych (przedstawiony wykaz publikacji zawiera artykuły wykładowców Uczelni, ale z afiliacjami innych uczelni: KUL, Tallinn University of Technology)

Uczelni podjęła działania w kierunku rekrutowania studentów z Haiti m.in.: na Wydziale Nauk Stosowanych, które zostały opóźnione przez pandemię. Zgodnie z planami – obcokrajowcy po odbyciu rocznego kursu języka polskiego zorganizowanego przez Uczelnię – podjęliby studia w języku polskim m.in. na kierunku finanse i rachunkowość.

W opinii nauczycieli akademickich i studentów, Uczelnia stwarza dobre możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności, m.in.: przez dofinansowanie udziału w konferencjach i publikacji artykułów, wsparcie koordynatora w organizacji wyjazdu, spotkania informacyjne. Jako powód niskiej aktywności studentów, Uczelnia wskazała na pracę zawodową wielu z nich (studia niestacjonarne). Sprawami umiędzynarodowienia na kierunku finanse i rachunkowość – w zakresie kontaktu, wymiany informacji, terminów, zawierania oraz monitorowania umów o współpracy i wymianie międzynarodowej - zajmuje się koordynator programu Erasmus+ przy wsparciu pełnomocnika rektora ds. cudzoziemców. Ocena stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia dokonywana jest w ramach oceny jakości kształcenia, po zakończeniu każdego roku akademickiego przez UK ds. JK, a jej wyniki znajdują wyraz w raporcie, który jest zatwierdzany przez Senat, a następnie podawany do publicznej wiadomości. W ostatnim dostępnym raporcie („Sprawozdanie z oceny jakości kształcenia w Collegium Mazovia Innowacyjnej Szkole Wyższej za rok akademicki 2018/2019”) informacja na temat umiędzynarodowienia jest bardzo syntetyczna; skupiona na mobilności studentów i pracowników; nie zawiera informacji dotyczących innych form umiędzynarodowienia czy podejmowanych i planowanych krokach w celu podniesienia jego poziomu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Poziom umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość nie jest zbyt wysoki. W 2015 roku zespół oceniający PKA zwrócił uwagę na niski stopień internacjonalizacji procesu kształcenia (Raport z wizytacji z 2015 roku). Zespół oceniający stwierdził, że Uczelnia nie posiada żadnych umów z uczelniami zagranicznymi i nie stwarza studentom możliwości uczestnictwa w wymianie międzynarodowej. Zespół oceniający zalecił podjęcie działań prowadzących do nawiązania współpracy z uczelniami zagranicznymi w celu wymiany doświadczeń w kształceniu zawodowym. Uczelnia podjęła współpracę międzynarodową w ramach programu Erasmus+ z 5 uczelniami oferującymi studia na kierunku finanse i rachunkowość.

Tworzone przez Uczelnię warunki do rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, a także podejmowane w tym zakresie działania, cechuje niska skuteczność, która znajduje odzwierciedlenie w:

- niewielkiej mobilności studentów kierunku (w latach 2017-2020 z możliwości wymiany skorzystał 1 student kierunku finanse i rachunkowość)
- braku przyjazdów zagranicznych studentów,
- skromnej mobilności wykładowców (w latach 2017-2020 z możliwości wymiany skorzystał 1 pracownik prowadzący zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość i jednocześnie na kierunku ekonomia oraz 1 pracownik zagranicznej uczelni wygłosił wykłady dla studentów kierunku),
- niewielkim zaangażowaniu nauczycieli akademickich i jednoczesnym braku zaangażowania studentów w działania z zakresu transferu wiedzy: w międzynarodowe projekty dydaktyczne i rozwojowe (np. wymiana praktyk studenckich, staże w firmach zagranicznych, szkoły letnie), badawcze; w przygotowanie referatów na krajowe i zagraniczne konferencje naukowe o zasięgu międzynarodowym; w działalność publikacyjną w językach obcych).

Umiejdzynarodowienie kształcenia podlega okresowym ocenom w ramach oceny jakości kształcenia. Ocena skupia się na mobilności i prezentuje stan faktyczny bez głębszej analizy, co ogranicza jej wykorzystywanie w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie działań w celu intensyfikacji kontaktów nauczycieli akademickich i studentów kierunku finanse i rachunkowość z partnerami zagranicznymi w obszarze dydaktycznym, rozwojowym i badawczym.
2. Zaleca się podjęcie działań zachęcających nauczycieli akademickich do aktywniejszego udziału w międzynarodowym transferze wiedzy i angażowania w te działania studentów kierunku.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia w sposób kompleksowy zapewnia studentom wsparcie w trakcie studiów. Różnorodne mechanizmy wsparcia widoczne są zarówno w funkcjonujących na uczelni jednostkach organizacyjnych, podejściu Władz Uczelni do potrzeb studentów, zaangażowaniu nauczycieli akademickich w proces nauczania, a także zapewnionych możliwościach rozwijania zainteresowań studentów. Każdy student kierunku może liczyć na jednakowe i pełne uczestnictwo w procesie uczenia się, a oferowane wsparcie jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów.

Na Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, które wszechstronnie wspiera studentów w rozwoju zawodowym oraz przy wchodzeniu na rynek pracy. Współpraca biura z Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości przyczyniła się do realizacji wartościowych projektów, w których studenci mogli skorzystać m.in. z zajęć wyrównawczych z kluczowych przedmiotów, indywidualnych konsultacji specjalistycznych, doradztwa zawodowego, różnorodnych szkoleń zwiększających kompetencje zawodowe oraz płatnych staży. Biuro Karier odpowiedzialne jest także za prowadzenie bazy ofert praktyk i staży, oferując studentom pomoc w znalezieniu odpowiedniego miejsca na odbycie obowiązkowej praktyki zawodowej. Dzięki działaniom podejmowanym na Uczelni w ramach aktualnie realizowanych projektów Zintegrowany program Collegium Mazovia oraz Kompleksowy program wsparcia jakości kształcenia i zarządzania Collegium Mazovia studenci uzyskali nowe możliwości rozwoju zawodowego oraz zdobywania umiejętności praktycznych. Realizowane są dodatkowe zajęcia z pracodawcami dla studentów, a także wizyty studyjne oraz programy stażowe. Studenci mają możliwość wzięcia udziału w dodatkowych, certyfikowanych szkoleniach tematycznych takich jak: Systemy prezentacji informacji w biznesie, Outsourcing i offshoring w kontekście pozyskiwania inwestorów do gmin, Standardy księgowości komputerowej z wykorzystaniem programu Comarch ERP Optima oraz Techniki sprzedaży. Ponadto w ramach podjętej przez Uczelnię współpracy zewnętrznej studenci mają możliwość brania udziału w spotkaniach z przedstawicielami takich organizacji jak Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Związek Banków Polskich, a także innych organizacji zawodowych i branżowych, dzięki którym mają kontakt z aktualnymi rozwiązaniami praktycznymi związanymi z kierunkiem studiów. Całość podejmowanych

przez Uczelnię działań w zakresie wsparcia w rozwoju zawodowym ocenia się pozytywnie, należy docenić przede wszystkim liczne możliwości, jakie zapewnia studentom Uczelnia w ramach podnoszenia kompetencji zawodowych studentów. Należy przy tym podkreślić, że rozwiązania proponowane przez Uczelnię odnoszą się do aktualnej praktyki zawodowej odpowiadającej potrzebom studentów kierunku finanse i rachunkowość.

Wsparcie i opiekę dydaktyczną zapewniają nauczyciele akademicy, którzy indywidualnie podchodzą do potrzeb studentów oraz motywują ich do osiągania efektów uczenia się poprzez realizację angażujących w zajęcia metod kształcenia. Prowadzący zajęcia informują studentów na pierwszych zajęciach o założeniach i celach przedmiotu, formach realizacji zajęć dydaktycznych, efektach uczenia się, sposobach ich weryfikacji oraz elementach i wagach mających wpływ na ocenę końcową. Studenci zapoznawani są także z tematyką zajęć oraz literaturą podstawową i uzupełniającą. Terminy egzaminów i zaliczeń ustalane są przez nauczycieli po konsultacji ze studentami pod koniec semestru. Wykładowcy udostępniają studentom materiały dydaktyczne przy wykorzystaniu poczty elektronicznej oraz platformy Microsoft Teams.

Władze Wydziału mają stały kontakt ze studentami i są dostępne podczas dyżurów, na których istnieje możliwość zgłaszania uwag oraz skorzystania z indywidualnej pomocy. Dla studentów pierwszego roku organizowane są spotkania z pracownikami Wydziału, podczas których przekazywane są informacje na temat funkcjonowania Uczelni oraz odbywają się szkolenia z zakresu bezpieczeństwa oraz obsługi uczelnianych platform elektronicznych. Studenci mają także możliwość zapoznania się z ofertą wyjazdów międzynarodowych oraz procedurami związanymi z ubieganiem się o pomoc materialną.

Za bieżącą pomoc w trakcie studiów oraz za wsparcie administracyjne studentów odpowiada Dział Spraw Studenckich przy wsparciu systemu informatycznego E-student, na który składają się indywidualne konto dydaktyczne oraz Wirtualny Dziekanat. Elektroniczne wsparcie administracyjne daje możliwość studentom przeglądania ocen i informacji na temat zaliczeń, wypełniania ankiet, uzyskiwania informacji o płatnościach i stypendiach, sprawdzania harmonogramów oraz planów studiów oraz dostęp do aktualności i komunikatów przekazywanych od Uczelni. Studenci pozytywnie odnoszą się do kompetencji posiadanych przez pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni oraz Działu Spraw Studenckich, którzy świadczą odpowiednią pomoc dostosowaną do potrzeb studentów. Studenci mogą korzystać ze świadczeń pomocy materialnej w postaci stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz zapomogi. Wzory wniosków, wymagania, dodatkowe informacje oraz regulamin świadczeń są dostępne dla każdego zainteresowanego na stronie internetowej Uczelni. Wszelkiego wsparcia w tym zakresie udzielają pracownicy Działu Spraw Studenckich. Przy przyznawaniu stypendium rektora dla najlepszych studentów uwzględniane są średnia ocen, osiągnięcia w obszarze naukowym, artystycznym oraz wysokie wyniki w osiągnięciach sportowych. W podział środków na świadczenia pomocy materialnej zaangażowani są członkowie samorządu studenckiego. Studenci pozytywnie wypowiadali się na temat funkcjonowania systemu pomocy materialnej na Uczelni.

Studenci mają możliwość realizacji Indywidualnego Toku Studiów. W ramach ITS Dziekan przydziela opiekuna naukowego spośród nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień naukowy doktora. Opiekun w porozumieniu ze studentem opracowuje szczegółowy roczny program studiów zapewniając studentowi szczególną opiekę dydaktyczną i naukową oraz indywidualny dobór treści i form kształcenia, które prowadzą do uzyskania kierunkowych efektów uczenia się. Opiekun pełni także funkcję kontrolną i doradczą w zakresie realizacji programu. Kolejną z dostępnych możliwości indywidualizacji procesu kształcenia jest realizacja przez studenta Indywidualnego Rozkładu Zajęć, który powstał z myślą o osobach studiujących na dwóch lub więcej kierunkach studiów w Uczelni

macierzystej lub innej, studiują wybrane przedmioty na innych kierunkach studiów lub specjalnościach, samotnie wychowują dzieci w wieku do 13 lat, są studentami z niepełnosprawnością, są w trudnej sytuacji zdrowotnej lub rodzinnej. Indywidualny Rozkład Zajęć polega na ustaleniu indywidualnych terminów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z planu studiów i programu studiów, który prowadzi do uzyskania kierunkowych efektów uczenia się. Okres indywidualnej organizacji studiów ustala Dziekan. Powyższe możliwości są dostosowane do potrzeb różnych grup studentów i umożliwiają uczestniczenie w procesie uczenia się niezależnie od sytuacji życiowej, w jakiej się znajdują. Zasady ubiegania się i realizacji Indywidualnego Toku Studiów oraz Indywidualnego Rozkładu Zajęć zostały szczegółowo opisane w Regulaminie Studiów.

Za wsparcie osób z niepełnosprawnościami na Uczelni odpowiada Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Pełnomocnik Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych. Studenci mogą liczyć na szerokie wsparcie umożliwiające skuteczne realizowanie programu studiów. Do każdego studenta stosuje się indywidualne podejście i na jego prośbę istnieje możliwość dopasowania treści i metod kształcenia do jego potrzeb. Uczelnia daje także możliwość pomocy asystenta dla studentów z niepełnosprawnościami podczas zajęć dydaktycznych, zaliczeń oraz egzaminów. Baza dydaktyczna Uczelni jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Uczelnia przeprowadziła zmiany architektoniczne służące ułatwieniu komunikacji osób z niesprawnością ruchową: zamontowano platformę schodową oraz windę, przebudowano toalety. W razie potrzeby studenci mogą także korzystać z wypożyczalni sprzętu specjalistycznego.

Na Uczelni funkcjonuje Samorząd Studencki, w którym zasiadają przedstawiciele studentów różnych kierunków studiów. Członkowie Samorządu Studenckiego zasiadają w Senacie, Komisji Stypendialnej i Odwoławczej Komisji Stypendialnej, Komisji Dyscyplinarnej i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej. Samorząd Studencki otrzymuje odpowiednie wsparcie od Uczelni przy organizacji różnego rodzaju wydarzeń kulturalnych, integracyjnych i innych na rzecz społeczności akademickiej. Uczelnia zapewnia odpowiednie możliwości w zakresie organizacji wśród studentów wyborów przedstawicieli do organów samorządu studenckiego. Zdarzają się sytuacje, w których studenci, którzy jednocześnie są zatrudnieni na Uczelni, pełnią funkcję w organach samorządu studenckiego. Studenci mają także możliwość rozwijania swoich zainteresowań naukowych w ramach działalności kół naukowych, których członkowie mają możliwość organizacji i uczestniczenia w warsztatach, szkoleniach, konferencjach naukowych, debatach i seminariach. Na Wydziale Nauk Stosowanych działało Studenckie Koło Giełdowe Profit, które zawiesiło swoją działalność w związku z zawieszeniem zajęć na uczelniach. Obecnie trwają starania nad reaktywacją działalności koła naukowego i zaangażowania nowych członków.

Uczelnia prowadzi szereg działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również pomocy jej ofiarom. Działania te są prowadzone samodzielnie oraz we współpracy z Policją i administracją samorządową. W Collegium Mazovia obowiązują zasady przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi, molestowaniu i korupcji, które zostały przyjęte na posiedzeniu Senatu. Zapewnione zostały także właściwe procedury w zakresie zgłaszania i rozpatrywania skarg i wniosków. Skargi lub wnioski są rozpatrywane bez zbędnej zwłoki. Studenci mogą także wypowiadać na temat prowadzenia zajęć przez nauczycieli akademickich oraz obsługi administracyjnej w ramach funkcjonującej ankietyzacji.

Uczelnia na bieżąco monitoruje oraz dokonuje przeglądu systemu wsparcia studentów. Opinie na temat funkcjonowania systemu oraz potrzeb studentów w tym zakresie są uzyskiwane od studentów podczas spotkań z pracownikami Uczelni oraz poprzez przeprowadzaną ankietyzację.

Bieżące informacje na temat potrzeb w ramach systemu wsparcia studentów przekazywane są władzom Uczelni przez członków Samorządu Studenckiego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia właściwe wsparcie w trakcie studiów, które odpowiada potrzebom różnych grup studentów. Wszelkie wsparcie formalne i nieformalne umożliwia rozwój społeczny i zawodowy osób studiujących na kierunku finanse i rachunkowość. Funkcjonujące jednostki organizacyjne na uczelni zapewniają odpowiednią opiekę studentom pracującym, wychowującym dzieci, studentom uzyskującym bardzo dobre wyniki w nauce oraz znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, a także studentom z niepełnosprawnościami. Studenci mają możliwość zgłaszania skarg i wniosków, uczelnia dba o ich bezpieczeństwo oraz przeciwdziała wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. Studenci mają zapewnioną możliwość brania udziału w działaniach doskonalących system wsparcia, opieki i motywowania.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji zapewniony jest na stronie internetowej Uczelni oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Treści na stronie zostały podzielone na zakładki, które dają dostęp do informacji o Uczelni, ofercie edukacyjnej, studiach podyplomowych i szkoleniach, informacji o zapisach, aktualnych wydarzeniach na Uczelni oraz informacji ważnych z perspektywy studentów, w tym tych związanych z organizacją procesu nauczania i uczenia się, zasad dyplomowania, warunkami studiowania oraz wsparciem w procesie uczenia się. Wygląd strony internetowej jest przejrzysty, nawigacja nie sprawia trudności, a wyszukiwanie potrzebnych informacji jest szybkie i intuicyjne. Strona internetowa jest dostępna w językach obcych: angielskim, rosyjskim i ukraińskim. Strona nie posiada udogodnień do przeglądania dla osób z niepełnosprawnościami, wyświetla się poprawnie na urządzeniach mobilnych. W Biuletynie Informacji Publicznej znajdują się ważne z perspektywy studentów, obowiązujące na Uczelni akty prawne oraz program studiów. W opublikowanych dokumentach można znaleźć także niezbędne informacje na temat zasad związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego. Sylabusy poszczególnych przedmiotów są dostępne dla członków społeczności akademickiej

Uczelni po zalogowaniu do platformy elektronicznej. Dla osób z zewnątrz udostępniane są na indywidualną prośbę skierowaną do Uczelni.

Strona internetowa Uczelni w zakładce Jakość Kształcenia zapewnia publiczny dostęp dotyczący zasad i procedur ewaluacji jakości kształcenia, a w tym obowiązujących przepisów, uchwał Senatu oraz Zarządzeń Rektora. Strona internetowa zapewnia także publiczny dostęp do Sprawozdań Uczelnianej Komisji Zapewniania jakości Kształcenia.

Z perspektywy kandydata na studia na stronie internetowej zawarto niezbędne informacje dotyczące celu kształcenia, kompetencji wymaganych od kandydatów, warunków przyjęcia na studia i kryteriów kwalifikacji kandydatów oraz terminów związanych z procesem rekrutacji. Sami studenci stwierdzili, że nie mieli problemów związanych z dostępnością informacji na temat rekrutacji na studia.

Wartościowym udogodnieniem dla studentów I roku jest dostępny na stronie internetowej Uczelni Przewodnik Studenta, w którym znajdują przydatne informacje na temat Uczelni, oferowanego wsparcia w trakcie studiów, a także filmiki pokazujące jak wygląda nauczanie w Collegium Mazovia.

Pozytywnie należy ocenić dostęp do informacji dla otoczenia społeczno-gospodarczego. Na stronie internetowej zawarto informacje o tym, co Uczelnia może zaoferować pracodawcom w ramach współpracy. Przedstawione zostały także sylwetki absolwentów, dzięki którym łatwiej zidentyfikować kompetencje, jakie nabywane są przez studentów w trakcie studiów, a które mogą być wartościowe na rynku pracy.

Za monitorowanie i aktualizację informacji na stronie internetowej i Biuletynie Informacji Publicznej odpowiadają cztery jednostki organizacyjne na Uczelni. Rektorat odpowiada za publikowanie obowiązujących aktów prawnych, Dział Promocji za zamieszczenie informacji o ofercie edukacyjnej, materiałów promocyjnych oraz aktualności, Dział Dydaktyki za zmiany w planach zajęć oraz harmonogramach realizacji programów studiów, a Dział Spraw Studenckich za wszelkie informacje dotyczące spraw studenckich. Wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia właściwy dostęp do informacji o studiach i ich przebiegu zarówno z perspektywy kandydata na studia oraz studenta. Treści zostały przedstawione w sposób przejrzysty w podziale na odpowiednie zakładki i odnośniki. Informacje przedstawione na stronie internetowej są aktualne. Zapewniony został właściwy dostęp do dokumentów zarówno na stronie internetowej, jak i w Biuletynie Informacji Publicznej. Uczelnia w odpowiedni sposób monitoruje dostęp do informacji publicznej oraz uzupełnia niezbędne informacje w oparciu o potrzeby interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) rozwijał się od 2008 roku, a obecnie obowiązujący został określony w 2017 roku (Uchwała Senatu nr 31/2017) i znowelizowany w 2020 roku (Uchwała Senatu nr 3/2020). Zawiera on zasady i procedury zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Realizację zadań w zakresie jakości kształcenia zapewnia Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (UK ds. JK), w której skład wchodzi pełnomocnik rektora ds. jakości kształcenia, przedstawiciele nauczycieli akademickich po jednym z każdego kierunku oraz student wskazany przez Samorząd Studencki. Natomiast obsługę administracyjno-biurową Komisji zapewnia Uczelniane Biuro ds. Jakości Kształcenia (UB ds. JK).

Dziekani Wydziałów są odpowiedzialni za prowadzenie i nadzorowanie działań dotyczących jakości kształcenia na Wydziałach. Sprawują oni również nadzór organizacyjny i administracyjny nad prowadzonymi na wydziale kierunkami studiów. Nadzór merytoryczny na kierunku finanse i rachunkowość sprawuje kierownik Katedry Finanse i Rachunkowość wspierany przez dział dydaktyki oraz UK ds. JK.

Do opracowania programu studiów powoływana jest komisja, która zasięga opinii interesariuszy wewnętrznych (nauczycieli zatrudnionych na poszczególnych kierunkach, studentów) i zewnętrznych (przedstawicieli pracodawców). Zatwierdzanie, zmiany i wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób sformalizowany. Zmiany w programie studiów są efektem systematycznie prowadzonych przez UK ds. JK badań i analiz, wyrażanych opinii oraz zgłaszanych sugestii i propozycji (w sposób formalny lub też nieformalny) przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, studentów, absolwentów oraz wykładowców (udostępniono: notatki z zebrania Katedry Finansów i Rachunkowości, propozycje zmian zgłoszone przez wykładowców). Wprowadzone zmiany opiniowane są przez interesariuszy zewnętrznych (udostępniono opinie pracodawców sprzed i po zmianach w programie, opinie Samorządu Studenckiego), a następnie uchwalane przez Senat, w skład którego wchodzi 5 studentów.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów określone w uchwałach Senatu. Na kierunek finanse i rachunkowość rekrutacja ma charakter otwarty i prowadzona jest na podstawie pozytywnych wyników egzaminu maturalnego, egzaminu dojrzałości lub egzaminu zagranicznego. Uczelnia określa górny limit przyjęć kandydatów bez określania progów ocen.

Ocena jakości kształcenia dokonywana jest systematycznie po zakończeniu każdego roku akademickiego przez UK ds. JK i odnosi się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego, oddzielnie dla każdego kierunku studiów. Z przedstawionych podczas wizytacji protokołów i raportów (*Protokół z posiedzenia Komisji ds. Jakości Kształcenia w Collegium Mazovia Innowacyjnej Szkole Wyższej w sprawie oceny jakości kształcenia na kierunku Finanse i rachunkowość za rok akademicki 2019/2020 z dnia 27 listopada 2020 roku; Sprawozdanie z oceny jakości kształcenia w Collegium Mazovia Innowacyjnej Szkole Wyższej za rok akademicki 2018/2019*) oraz udostępnionych dokumentów (m.in.: raporty, protokoły/notatki z posiedzeń, arkusze ocen, ankiety), które potwierdziły przeprowadzanie systematycznej oceny procesu kształcenia, a także warunków jego realizacji na kierunku, a dotyczące:

- analizy struktury ocen z zaliczeń i egzaminów;
- analizy celów kształcenia i efektów uczenia się;
- oceny prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych;
- oceny programu i planów studiów oraz załączonych do nich sylabusów;
- analizy dzienników zajęć dydaktycznych;
- oceny zasad dyplomowania, egzaminu dyplomowego i prac dyplomowych;
- struktury ocen z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego;
- analiz ankiet przeprowadzonych wśród pracodawców;
- oceny hospitacji zajęć;
- analizy liczby studentów i odsiewu na poszczególnych kierunkach;
- oceny monitorowania losów absolwentów;
- wyników ankiet studenckich oceniających nauczyciela;
- oceny działalności Uczelni przez nauczyciela;
- analizy spełniania ustawowych wymagań w programie studiów na kierunku;
- oceny przebiegu praktyki zawodowej;
- analizy samooceny studentów;
- oceny Uczelni przez absolwentów;
- oceny form weryfikacji efektów uczenia się.

W trakcie przeglądu dokumentacji stwierdzono, że przeprowadzane oceny i analizy cechuje niska jakość, wiele braków m.in.: dat (trudno się zorientować, jakiego semestru dotyczą dane), nazwisk osób sporządzających zestawienia, a także wyraźnego rozróżnienia kierunków (niektóre dane do analizy kierunku finanse i rachunkowość są łączone z danymi dla kierunku ekonomia); ogólnikowe informacje, które nie pozwalają np. na identyfikację dokonanych zmian, np. w sylabusach (stwierdzenie *dokonano zmian w X sylabusach*, bez wskazania na przedmioty i zakres zmian); ogólnikowe opinie interesariuszy (pracodawców i studentów) dotyczące programów studiów (stwierdzenie *...opiniuje pozytywnie*). Oceny to często prezentacja wyników ankiet bez ich głębszej analizy czy wniosków (często stwierdzenia, np.: *...studenci wskazywali konkretne treści i przedmioty, których im zabrakło... czy „Komisja stwierdziła, że najwięcej wystawiono ocen bardzo dobrych i dobrych...”*, z których nic nie wynika). W nielicznych przypadkach wskazuje się na działania naprawcze (nierzadko powtarzane z roku na rok), formułuje zalecenia (np. *Przeprowadzić szkolenie...; Zalecać stosowanie..., Wymagać i kontrolować..., Zapoznać..., Zwracać uwagę...*), ale bez wskazania osób za nie odpowiedzialnych, terminów ich realizacji, oczekiwanych efektów. Analizy i oceny dokonywane w kolejnym roku rzadko odnoszą się do podjętych działań zapobiegawczych i najczęściej w sposób bardzo ogólnikowy, np. *....uległo poprawie*". Niektóre identyfikowane przez UK ds. JK nieprawidłowości powielane są od lat, mimo możliwości ich eliminacji, np. niskiej zdawalności przez nauczycieli dzienników zajęć (których – zgodnie z informacją uzyskaną podczas wizytacji – prowadzenie jest obowiązkiem nauczycieli i stanowią podstawę rozliczenia nauczycieli z zajęć dydaktycznych) i prac etapowych, przepisywania studentom ocen przez nauczycieli z wykładów do ćwiczeń i odwrotnie, czy ocen uzyskanych na innych uczelniach.

Mimo, że na Uczelni formalnie przyjęto procedury, przeprowadza się szereg analiz i ocen – są stworzone możliwości do monitorowania, oceny i doskonalenia jakości kształcenia – to skuteczność WSZJK jest ograniczona. Potwierdzają to m.in.: stwierdzone podczas wizytacji nieprawidłowości, błędy i braki, a dotyczące organizacji i zaliczania praktyk zawodowych, doboru metod dydaktycznych, procesu dyplomowania (w tym jakości merytorycznej i formalnej prac dyplomowych oraz recenzji), procesu

weryfikacji efektów uczenia się, obsady zajęć, (kryterium 2, 3, 4 i 7). W przypadku procesu dyplomowania na niski poziom prac dyplomowych (będących weryfikatorem zakładanych efektów uczenia się dla kierunku), brak hipotez, czy zbyt skrótkie recenzje, uwagę zwrócił zespół oceniający PKA podczas wizytacji w 2008 roku. Podczas kolejnej wizytacji w 2015 roku – odnotowano niski poziom trudności prac etapowych i ponownie niski poziom prac dyplomowych (m.in.: oparcie rozważań na wąskiej literaturze przedmiotu – często podręcznikowej; wykorzystanie wąskich zakresów badań empirycznych i stosowanych metod analitycznych; niski poziom merytoryczny; słabą stroną formalną prac oraz niską jakość recenzji). W świetle dokonanych podczas bieżącej wizytacji ocen losowo wybranych prac dyplomowych – ich jakość nie tylko się nie poprawiła, ale uległa pogorszeniu (w pracach bardzo wysoko ocenionych przez promotora i recenzenta zidentyfikowano rażące błędy merytoryczne), w tym odnotowano niską jakość recenzji. Promotorzy w dalszym ciągu nie przywiązują należytej wagi na etapie opieki nad studentem do metodycznej i formalnej poprawności pracy, co zaskakuje z uwagi na opracowane i obowiązujące na Uczelni wymogi dotyczące pracy dyplomowej oraz jej oceny (recenzji).

Zespół oceniający PKA ponownie zwrócił uwagę na strukturę ocen odbiegających od rozkładu normalnego i to zarówno w przypadku zaliczenia niektórych przedmiotów, jak i ocen prac dyplomowych oraz egzaminu dyplomowego, (np. prawie 70% ocen z sesji egzaminacyjnej 2019/2020 to oceny bdb (54%) i db+ (15,5%); z 21 prac dyplomowych – 14 prac uzyskało ocenę bdb; 5 prac – ocenę db+ i 2 prace – ocenę db; nie było ocen dostatecznych). Podobnie kształtowała się sytuacja w przypadku ocen uzyskanych z egzaminu dyplomowego, chociaż tutaj pojawiła się 1 ocena dst. Stan ten nie zwrócił uwagi UK ds. JK, która stwierdziła brak zawyżania ocen przez promotorów i recenzentów. Ponadto aż 18 z 21 prac dyplomowych zostało skierowanych do poprawy w wyniku przekroczenia dopuszczalnego progu zapożyczeń (40%); niektóre dwukrotnie. (*Protokół z posiedzenia Komisji ds. Jakości Kształcenia w Collegium Mazovia Innowacyjnej Szkole Wyższej w sprawie oceny jakości kształcenia na kierunku Finanse i rachunkowość za rok akademicki 2019/2020 z dnia 27 listopada 2020 roku*). Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia (PKA), których wyniki są publicznie dostępne i – według deklaracji Uczelni – wykorzystywane w doskonaleniu jakości. Ujawnione w trakcie wizytacji ZO PKA w 2015 roku błędy i niezgodności zostały w opinii Uczelni przez nią usunięte, m.in.:

- zwiększono liczbę zajęć realizowanych w formie warsztatów;
- wykorzystano profesjonalne oprogramowanie w praktyce zawodowej realizowanej w formie projektowania przedsięwzięć i warsztatów z praktykami (kryterium 5);
- utworzono Centrum Symulacji Biznesowej umożliwiające studentom nabycie praktycznych umiejętności obsługi finansowej z wykorzystaniem popularnego na rynku oprogramowania komputerowego – uruchomione od roku akademickiego 2020/2021;
- nawiązano współpracę z praktykami sektora finansowego (porozumie z Związkiem Banków Polskich z 4.05.2020 oraz z PGE Ventures z dnia 26.02.2020 i dotyczy organizacji III Forum Młodych - Przedsiębiorcza Polska Wschodnia).

Podjęte przez Uczelnię działania skupiły się na uwagach zespołu oceniającego PKA zawartych w podsumowaniu raportu z oceny dokonanej w 2015 roku. Uczelnia nie wykorzystwała w pełni wyników dokonanej oceny oraz sugestii zespołu oceniającego, a dotyczących procesu dyplomowania, weryfikacji prac etapowych i dyplomowych w doskonaleniu jakości kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy danych i informacji z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Zastrzeżenia budzi:

- 1. ograniczona skuteczność procedur w zakresie identyfikacji nieprawidłowości i braków (w zakresie procesu dyplomowania, organizacji zaliczania praktyk zawodowych, procesu i metod weryfikacji efektów uczenia się, organizacji procesu nauczania, brak obiektywności w ocenach (rzeczywistość odbiega od udostępnionej dokumentacji);
- 1. ograniczone wykorzystanie wyników wewnętrznych analiz i ocen w doskonaleniu procesu kształcenia;
- 2. niski poziom zaangażowania pracowników w proces doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i w sposób wybiórczy wykorzystywane przez Uczelnię w doskonaleniu jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie działań w celu zwiększenie skuteczności procedur wewnętrznego systemu jakości kształcenia na kierunku, w szczególności w zakresie procesu dyplomowania, organizacji zaliczania praktyk zawodowych, procesu i metod weryfikacji efektów uczenia się, organizacji procesu nauczania.
2. Zaleca się zapewnienie większej efektywności i obiektywności dokonywanych w ramach WSZJK analiz i ocen (niezależni eksperci; przedstawiciele studentów niebędący jednocześnie pracownikami Uczelni).
3. Zaleca się precyzyjne definiowanie działań doskonalących jakość kształcenia na kierunku i odpowiedzialności za ich realizację.
4. Zaleca się zapewnienie systematycznego stosowania procedur WSZJK przez pracowników oraz angażowania się pracowników w działania doskonalące jakość kształcenia.
5. Zaleca się podjęcie skutecznych działań pro jakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu błędów i nieprawidłowości - stanowiących podstawę do sformułowania powyższych zaleceń - w przyszłości.

Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

W Uchwale Nr 184/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 9 kwietnia 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym w Collegium Mazovia Innowacyjnej Szkole Wyższej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie wymieniono zaleceń o charakterze naprawczym. Powyższa uchwała stanowiła reasumpcję oceny z wizytacji dokonanej przez zespół oceniający PKA w dniach 4-5 stycznia 2015 roku.

Zalecenie

brak

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Brak

Przewodnicząca zespołu oceniającego

Dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyna